

1 § Meddelande om ändringar i kammarens sammanträdesplan

Förste vice talmannen meddelade att *tisdagen den 31 maj kl. 13.30* skulle debatt äga rum vid bordläggningen av proposition 2004/05:170 *Ny instans- och processordning i utlännings- och medborgarskapsärenden*. Från regeringen skulle statsrådet Barbro Holmberg delta.

Därefter skulle interpellationer besvaras.

Arbetsplenum skulle äga rum kl. 11.00 enligt tidigare planering.

Förste vice talmannen meddelade vidare att interpellationer skulle besvaras *tisdagen den 7 juni kl. 9.00*.

2 § Ändringar i skogsvårdslagen m.m.

*Ändringar i
skogsvårdslagen m.m.*

Föredrogs

miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2004/05: MJU9

Ändringar i skogsvårdslagen m.m. (prop. 2004/05:58).

Anf. 1 CHRISTINA AXELSSON (s):

Herr talman! Min roll i dagens debatt är att introducera det första ärendet, och jag vänder mig då främst till er som lyssnar på debatten på åhörarläktaren eller följer den på tv. Vi ska nu debattera miljö- och jordbruksutskottets betänkande 9 som för det första behandlar regeringens proposition om ändringar i skogsvårdslagen.

Under 1900-talet uppmärksammades problemen med så kallade exploaterande fastighetsförvärv. Skogsfastigheter förvärfvas för att avverkas och säljas utan att man vidtar åtgärder för återväxten. Problemen sattes i samband med liberaliseringen av jordförvärvslagen från 1979, som öppnade för nya kategorier av fastighetsköpare med ibland otillräckliga kunskaper eller dålig förankring i skogsnäringen – de som vi till vardags ibland kallar för skogsklippare.

För att förhindra detta föreslår regeringen nu lagändringar både i skogsvårdslagen och i jordförvärvslagen. Riksdagens utskottsindelning innebär att miljö- och jordbruksutskottet behandlar ändringarna i skogsvårdslagen och bostadsutskottet i jordförvärvslagen. Den frågan kommer upp som nästa ärende på dagens agenda.

Ändringarna i skogsvårdslagen har föregåtts av en utredning, och därefter har en arbetsgrupp inom Regeringskansliet arbetat vidare med förslagen. Lagrådet har också yttrat sig.

Förslaget går i korthet ut på att om berörd skogsmark överläts genom försäljning, byte eller gåva ska den som ställt säkerhet för att fullgöra återväxtåtgärder enligt skogsvårdslagen tillsammans med den nya ägaren solidariskt ansvara för kostnader som kan uppkomma enligt beslut av skogsvårdsstyrelsen. Ansvaret kan upphävas om den nya ägaren ställer säkerhet för återväxtåtgärderna. Säkerheten får krävas bara i samband med avverkning om det skäligen kan befaras att skogsägaren annars inte kommer att vidta åtgärder.

Avverkningar får heller inte ske förrän förvärvstillstånd har medgetts i de fall det krävs enligt jordförvärvslagen. Den som av uppsåt eller oaktsamhet ändå påbörjar en avverkning, innan beslutad säkerhet har ställts och innan avverkningen har blivit godkänd av skogsvårdsstyrelsen, ska kunna dömas till ansvar.

För det andra behandlar detta betänkande motioner som väckts med anledning av den storm som drabbade södra Sverige i början av januari i år och som döptes till Gudrun. Vi riksdagsledamöter har möjlighet enligt riksdagsordningen att motionera med anledning av händelser av större vikt. Denna storm var en katastrof för Sverige. På bara ett par dagar stormfälldes träd i södra delarna av landet som motsvarar ett helt års normala avverkning i hela landet.

För det tredje har utskottet också valt att behandla motioner från allmänna motionstiden förra året som rör olika frågor kring skogspolitiken, bland annat ett hållbart skogsbruk, forskning och utveckling och skogsvårdsorganisationen.

Herr talman! I betänkandet finns 28 reservationer och 3 särskilda yttranden, så det finns mycket att diskutera med anledning av ändringarna i skogsvårdslagen.

Anf. 2 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m):

Herr talman! Jag kommer att i den här debatten i huvudsak ägna mig åt den storm som inträffade i början av året.

Betänkandet omfattar tre avsnitt, som vi har hört majoritetens företrädare berätta. Den första rör ändringar i skogsvårdslagen som ska motverka exploaterande fastighetsförvärv. Där kan man konstatera att då skogen har så långa omloppstider är det inte svårt att förstå att själva planteringen av en avverkning är olönsam, just därför att det som sagt är så otroligt långa omloppstider.

Vi tycker från Moderaternas sida att propositionen är rimlig, om än icke revolutionerande. Jag är inte alldeles övertygad om att den kommer att ha den totala effekt som man möjligen tror, men den är ett steg i rätt riktning. Dessutom tycker vi att det är klokt att man har selekterat det på så sätt att detta inte gäller alla avverkningar utan alltså avverkningar gjorda av ägare som kan tänkas inte fullfölja sin återplanteringsskyldighet.

Låt mig, herr talman, gå över till stormen i södra Sverige. Först av allt vill jag säga att jag bor i det drabbade området och har således direkt kontakt med den verklighet som råder och rådde. Man kan jämföra stormen i år med stormen 1969, men stormen 1969 var inte mer än knappt

hälften så omfattande när det gäller antalet omkullblåsta kubikmeter. När jag talar med gammalt folk hemma erinrar de sig att år 1902 föll halva skogen ned i Småland kring jultid.

Bara för att ledamöter och åhörare ska ha förståelse för betydelsen av skogens nettoexportvärde för Sverige ska jag göra en jämförelse. Om man lägger ihop värdet av alla Volvos lastvagnar, alla Volvos personvagnar, Saabs personbilar, Scantias och Ericssons hårdvarutillverkning kommer man inte upp till ens hälften av skogens nettoexportvärde. Därför är detta en oerhört viktig del för Sverige och för Sveriges välstånd.

Det här är en katastrof både i det långa och i det korta perspektivet. I det korta perspektivet kunde man i första hand konstatera att samhällsfunktionerna inte fungerade. Man kunde inte få hjälp via 112. Det gick inte att ringa. Om man lyckades komma fram kunde man inte få undsättning därför att vägarna var blockerade. Både den fasta och den mobila telefonin var utslagen.

I det längre perspektivet kan man konstatera att det är många som har dött och fler som kommer att dö på grund av det farliga arbete som uppbyggnaden innebär. Skadorna är många och de är fortgående. Vi står inför en sommar som måhända kan skapa förutsättningar för en skogsbrand som kan ödelägga delar av den friska skogen. Ännu värre måhända är att vi runt hörnet om några år kanske har ett gigantiskt insektsangrepp. Detta, mina vänner, är en katastrof som vi måste se till att hindra.

De inledningsvisa effekterna var onödigt stora beroende på att staten inte har ställt tillräckliga krav på infrastrukturhållare i det här landet, och det är bara att beklaga.

Man gick snabbt in med en katastrofansökan till Bryssel, och det var gott och väl, men katastrofberedskapen i Sverige var inte lika utvecklad. Stora delar av de initiala rönningarna som var nödvändiga gjordes av frivilliga medborgare. Det saknades förmåga att peka med hela handen och att snabbt kunna samordna. Vi från Moderaterna har flera gånger påpekat att denna förmåga saknades.

Cabotageregler, alltså möjligheten för utländska åkare att köra i Sverige, var det också omfattande diskussioner om innan det kunde genomföras. Skogsmaskiner från Norge blev stående vid gränsen för att man var tvungen att betala moms. Miljöprovningar gjordes, precis som vanligt.

När man som skogsägare dessutom fick krav på sig att man skulle lämna en avverkningsanmälan om det som redan hade fallit ned, då började man förstå att krismedvetenheten i Sverige inte var tillräckligt utbyggd.

När det gäller stödets utformning har vi moderater pläderat för att det skulle vara ett enda stöd. Vi har kommit fram till att ungefär 75 kr per kubikmeter fast mått skulle vara en rimlig summa för uttagen skog. Ett stöd, en kontroll som skulle komma omedelbart när skogen var uttagen, och det skulle utbetalas till den som står risken i slutändan, och vem är det? Jo, det är den enskilde skogsägaren som får dra hela lasset till syvende och sist. Vi hade tänkt finansiera detta med bland annat pengar från biologisk mångfald.

Vad får vi i stället? Jo, vi får vänsterkartellens plottermodell som är uppdelad på en mängd stöd, exempelvis dieselskattesänkning, nedsättning av banavgifter på järnvägar, farledsavgiftsnedsättningar för fartyg,

Prot. 2004/05:128
27 maj

*Ändringar i
skogsvårdslagen m.m.*

lagringsstöd, skogsbilvägsstöd, skogsmarksstöd – 50-kronan som förvisso går direkt till skogsägaren, men den kom väldigt sent, jag återkommer till det – och möjlighet till ett planteringsstöd. Det är totalt åtta olika stöd som vi kände till i detta läge. Var och en kan förstå att varje stöd kräver sitt eget regelverk och också sina egna kontroller samtidigt som det skapar en mängd administration som i stället hade kunnat användas för de drabbade.

Varför gör man nu på detta viset? Enligt min uppfattning handlar det om en bristande insikt. Man förstår inte småföretagare och man förstår inte mekanismerna i det lilla och det småskaliga. Det mest förödande är att det framför allt saknades en ekonomisk beredskap. De pengar som vi talar om motsvarar ungefär 30 kr av en månadslön på 15 000 kr – 30 kr! Det har inte staten i beredskap, utan man får återigen ägna sig åt budgett-ricksande och vänsterkartellens vanliga schackrande för att få ihop pengarna.

Och vem är det, mina vänner, som till syvende och sist får ta smälten? Jo, det är den enskilde skogsägaren som förvisso kommer att få ett stöd, men genom ett skatteavdrag som inte kommer när man behöver det – det är ju nu kostnaderna uppstår när man ska betala maskiner etcetera – utan det kommer tidigast 2006, och för många inte förrän 2007 och kanske 2008. Det innebär alltså att den enskilde småföretagaren, i det här fallet skogsägaren, själv får stå för likviditeten.

Herr talman! Dessvärre låser de svenska budgetreglerna alliansens möjlighet att agera. Vänsterkartellen har valt det här plottrandet, och det är naturligtvis ingen klokskap i att riva upp det, även om det är plottrigt.

Inför den fortsatta hanteringen vill jag skicka med hur viktigt det är att man i framtiden har en beredskap för att kunna använda till exempel kemikalier i stället för att det ska inträffa en förödande insektskatastrof. Jag säger inte att man ska använda det, men den möjligheten ska finnas.

Det måste vara möjligt att skogsdika. Mycket av de skogar som nu har blåst ned stod på mark som normalt sett var halvt försumpad. Utan trädens uppsugningsförmåga återkommer nu denna försumpning.

Man bör också skapa möjlighet för en viltfoderproduktion som gör att det kan bli en bättre balans på trycket på den växande skogen och de viltstammar som vi behöver.

Man borde införa ett trädslagsneutralt återplanteringsstöd så att staten inte återigen ska hålla på och ”mickla och mackla” och styra den enskilde.

Man bör också tänka på att de som råkar bo grannar till ett naturreservat där marken över huvud taget inte kommer att upparbetas kan drabbas av insektsskador. Staten måste faktiskt ta sitt ansvar i de här sammanhangen.

Herr talman! Avslutningsvis kan jag konstatera att dess bättre går upparbetningen något snabbare än vad man beräknat. Det är värdefullt för de enskilda och inte minst för nationen Sverige. Skogen är en ryggrad för det svenska folket.

Allra sist vill jag yrka bifall till reservation 7, och jag står naturligtvis också bakom de övriga moderata reservationerna.

(Applåder)

Herr talman! Skogen har denna vinter och vår varit mer aktuell än någonsin tidigare. Stormen har givetvis överskuggat allt annat, men också en pågående utredning har satt fokus på skogen.

Innan jag går in på dessa frågor vill jag helt kort beröra ändringarna i skogsvårdslagen.

Folkpartiet säger: Äntligen! Äntligen har regeringen presenterat ett förslag som kommer att försvåra för de så kallade skogsklipparna – ett bekymmer som tack och lov inte varit så omfattande, men när de har dykt upp har de väckt stor vrede och frustration.

Folkpartiet vänder sig ändå mot regeringens förslag att säkerhet bara får krävas av skogsägare om skogsvårdsstyrelsen skäligen kan befara att återväxtåtgärderna annars inte blir vidtagna. Vi vänder oss mot att människor inte behandlas lika och tycker att det hade varit bättre med ett generellt krav.

Vi har också i den här motionen lyft fram de internationella ansvarsfrågorna och pekat på betydelsen av generationsperspektivet. Vi har ett ansvar för kommande generationer.

Herr talman! En storm med orkanvindar drabbade Sverige den 8–9 januari, och den fick svåra konsekvenser för hela vårt samhälle. Stormen Gudrun bedömdes som en av vårt lands svåraste naturkatastrofer. För många enskilda människor kommer den framtida tideräkningen och tillvaron att handla om tiden före och efter stormen.

I gårdagens Smålandsposten satte Inger Jonsson ord på känslorna efter den 8 januari. Jag vill därför citera ett litet utdrag ur tidningen:

”– När vi satt där på natten kände jag rädsla. Man såg ingenting och förstod inte vad som hände. Jag fick inga bilder i huvudet om vad som väntade nästa dag under natten. Man hörde att det var så mycket värre än vanligt, säger Inger som tror att hennes känslor under natten fanns i många småländska stugor.

– Rädslan tog nog överhand hos många. Man förstod att något hänt, men inte att det var så stort. Av konturerna som började framträda, kunde vi snart se att det var mycket som hade förändrats under natten.

Strax efter gryningen klev Inger ut i trädgården i pyjamas och trätofflor. Blicken fastnade vid ladugårdstaket som såg ut som ett schackbräde och överallt låg träd likt ett enormt plockepinn. En bit bort ligger det som bara några timmar tidigare var nygallrad granskog. Nu fanns det inte längre.”

75 miljoner kubikmeter skog fälldes eller bröts av. Elnät slogs ut, telekommunikationer bröts och till råga på allt slogs 112-numret ut. Människor isolerades och många fick till och med sätta livet till. Det civila samhället med heroiska insatser från många enskilda betydde mycket liksom ett inledningsvis snabbt agerande från statsmaktens sida. Det tycker jag är viktigt att få sagt.

Det visade sig ändå att vårt samhälle var dåligt rustat för denna typ av katastrof. 730 000 elkunder blev utan ström – en tillvaro som för många enskilda och företag visade sig vara i många, många veckor. 3 000 mil ledningsnät skadades, och av dem är det närmare 300 mil ledningsnät som måste byggas om totalt.

Landskapsbilden är i de drabbade områdena helt förändrad. John Bauer-skogar har förvandlats till rotvältsskogar, livsverk har spolierats och ekonomier har raserats.

Regeringen har presenterat ett stödpaket och vidtagit åtgärder för att få ut mesta möjliga virke ur skogen så snabbt som möjligt. Flera av dessa insatser har varit viktiga, men dessvärre har transporter varit, och är, en stor flaskhals.

Den akuta frågeställningen just nu handlar om att inte ta bort transport- och lastbilskapaciteten utan att regeringen nu skyndsamt tillser att dispenser för utländska åkare ges. Detta framfördes med enföras vid utskottets hearing för en månad sedan. Tiden börjar nu rinna ut, samtidigt som tiden gör att temperaturen stiger med ökat behov av att få ut virket. I det solbelysta färska virket trivs nämligen insekterna. De hålls i de översta lagren. Det gäller att innan larverna kläcks få ut åtminstone de översta lagren för att transportera virket för lagring, vattenbegjuten lagring eller direkt till industri, men då krävs transporter, mina vänner.

Folkpartiet anser för övrigt att 50-kronan skulle ha utformats på ett annat sätt, som ett direktstöd. Det hade gett skogsägarna större handelsutrymme. Det hade även minskat de räntekostnader och avverkningsskostnader som man står inför. Skogsägarna behöver också få ett klart besked vad gäller planteringsstödet, som ska vara retroaktivt. Även här rinner tiden i väg.

Efter en krishändelse krävs det en ordentlig genomgång i syfte att bli bättre inför kommande, liknande situationer. Krisberedskapsmyndigheten och ett antal andra myndigheter har nu fått i uppgift att lämna in sina erfarenheter efter stormen Gudrun. Men det är viktigt att också andras synpunkter och erfarenheter tas till vara, inte bara ur ett myndighetsperspektiv, eftersom det är så många som har varit drabbade eller berörda på olika sätt av stormen. Här krävs det en samlad bedömning för att kunna ha en framtida beredskap.

Det är problematiskt när medel för att bygga upp en beredskap – det handlar både om stormen och också om tsunamikatastrofen – måste användas till att finansiera själva kostnaderna för katastroferna. Här krävs det en större framförhållning och en bättre buffert från regeringens sida.

Herr talman! Jag vill efter detta rikta blicken framåt. Skogen är, stormen till trots, vårt lands gröna guld och står för ett nettoexportvärde av hela 80 miljarder kronor årligen. Den ger arbetstillfällen för 100 000 människor och inkomster för 350 000 skogsägare.

Folkpartiet har efterfrågat en utvärdering och välkomnar därför att en sådan nu är aktuell. Vi har däremot kritiserat regeringens sätt att hantera utredningsuppdraget. I ett tilläggsdirektiv har man krävt en snabb redovisning av själva skogsvårdsorganisationen. Det rimliga hade varit att först ge utredaren ett uppdrag att se hur 1993 års skogsvårdspolitik har fungerat och att komma med förslag till förändringar. Det är ju först i samband med det som man väver in organisationen.

Vi vill lyfta fram skogens framtida ökande potential inom förädlingsindustrin och inom energi och peka på att skogen är en viktig råvarukälla men också en viktig hälsokälla. I arbetet med att få ned den fossila koldioxidförbrukningen kommer bioenergin att bli mycket betydelsefull.

Jag vill därför, herr talman, avslutningsvis upprepa det som Folkpartiet ständigt framför i sina skogsmotioner: Det krävs satsning på utbild-

ning och forskning inom det skogliga området för att vi i vårt land ska ha en beredskap att möta framtiden, en framtid där skogens enorma resurser kommer att betyda än mer och där vi på bästa möjliga sätt ska förmå att ta vara på dem.

Herr talman! Jag står givetvis bakom samtliga folkpartiyrkanden, men för tids vinnande yrkar jag bifall endast till reservation 20. (Applåder)

Anf. 4 BJÖRN VON DER ESCH (kd):

Herr talman! Inledningsvis vill jag yrka bifall till reservation 7.

En aspekt i skogsvårdslagen som aktualiserats på senare tid gäller möjligheten att köpa och avverka skog innan man har erhållit förvärvs-tillstånd. Detta förhållande har fått oavsedda och negativa konsekvenser på sina håll, och det hoppas vi nu till största delen ska vara avvärt.

Statliga åtgärder med anledning av orkanen Gudrun ser vi som nödvändiga i det uppkomna läget, och vi ansluter oss till det som tidigare har sagts. Därutöver har vi föreslagit införandet av vad vi kallar för en katastrofparagraf i skogsvårdslagen. Det är just med tanke på att sådana här händelser naturligtvis också kan inträffa i framtiden.

Hur betydelsefulla dessa frågor än kan synas för stunden framstår de som marginella i ett större EU-perspektiv. Skogsvårdslagen sträcker sig inte över bara mandatperioder utan över generationer. Det tar 12 år för en julgran och minst 80 år för en timmertall att bli vuxna. Det ger lite perspektivet när det gäller skogsnäringen.

Regeringen konstaterade förra året att Sverige bör arbeta för en fortsatt nationell bestämmanderätt när det gäller skogspolitik och utnyttja möjligheter till samarbete med EU. Det lät ju väldigt betryggande tills man upptäckte en mening om att om Sverige skulle bli ensamt om att hävda att vi ska vara herrar i vårt hus, att vi ska ha nationell bestämmanderätt över våra skogstillgångar, måste vi i så fall acceptera en gemensam EU-skogspolitik. Det är en undfallenhet som känns igen.

Vad är det som blir bättre om tyskar och fransmän får femton gånger mer att säga till om vad gäller våra naturtillgångar i Sverige och hur de ska förvaltas? Det är här problemet ligger för ett land som Sverige, ett geografiskt stort land men befolkningsmässigt mycket litet i EU-sammanhang.

Nu är vi där. I förrgår kom en rapport från EU. Den heter *Rapporten om genomförandet av EU:s skogsbruksstrategi*. Enligt förslaget i den ska det nu utarbetas en gemensam handlingsplan för hållbart skogsbruk i EU. Vårt inflytande på besluten i den planen blir 1,9 % om konstitutionen går igenom. Övriga 98 % har vi lämnat ifrån oss till de andra medlemsländerna i EU. Betänk då att Sverige är EU:s största skogsnation. Men det hjälper inte. I EU:s skogspolitik är det folkmängden och inte arealen som räknas.

När nämner vi detta då vi diskuterar vår framtida skogsvårdslag? I förbigående har skogsnäringens organisationer tvärtom låtit förstå att de ser med gillande på att svensk skogspolitik, liksom jordbrukspolitiken, beslutas i Bryssel. Motiveringen från deras sida har varit att miljöfrågorna redan beslutas nere i Bryssel. Då vore det väl praktiskt om vi också flyttade ned resten dit. Har man fått ett finger tar man hela handen.

När dessa ödesfrågor förs på tal avfärdas de kategoriskt som hjärnspöken. Vi i miljö- och jordbruksutskottet besökte i veckan som gick Västerbotten. Där fick vi en otvetydig demonstration av vilket oerhört värde naturtillgångarna har för Sverige och Sveriges välbefinnande. Det var gruvprospektering, som ger oanade möjligheter för framtiden. Det var vatten, vattenkraft, som utgör grunden för vår energiförsörjning. Det var skogen och skogsbruket, som är anpassat till industrins och miljöns krav på uthållighet och så vidare. Det här är ingenting nytt. Det grundas på generationers erfarenhet av denna landsändas speciella villkor vad gäller klimat, miljö, bebyggelse, avstånd och motsvarande. I dag beslutar vi som nation självständigt över hur våra naturtillgångar ska förvaltas. Om några år kanske vårt inflytande har minskat till ynka 1,9 %. Då kanske det inte längre är vi som bestämmer hur vår skogsvårdslag ska se ut.

Många ser med fasa på hur EU:s gemensamma skogsbrukspolitik har blivit en kvarnsten för Sveriges bönder och en besvikelse för konsumenterna. Ändå berörs vi ytterst lite jämfört med vad en gemensam skogspolitik skulle betyda för ett skogsland som Sverige. Vårt tigande i frågan och vår förhoppning om att den inte ska aktualiseras är ett svek mot kommande generationer. Frågan om EU:s gemensamma skogspolitik hade aktualiserats redan i fjol om Österrike hade fått som de hade velat. Frågan kommer tillbaka som ett brev på posten. Därför måste vi våga säga, oavsett parti, vad vi egentligen vill med vår skogspolitik. Och det måste vi göra redan nu.

(Applåder)

Anf. 5 KJELL-ERIK KARLSSON (v):

Herr talman! Detta betänkande, som heter *Ändringar i skogsvårdslagen m.m.*, hanterar inte bara ändringen i skogsvårdslagen utan även den förödande stormen Gudrun i Sydsverige 8–9 januari i år. Jag vill börja med att framhålla att Vänsterpartiet anser att den föreslagna ändringen i skogsvårdslagen, som ska motverka exploaterande fastighetsförvärv, är positiv och efterlängtd. Vi anser att det är på tiden att vi nu tar upp problematiken med så kallade klippare. Även om det inte är en utbredd klipperiverksamhet totalt sett har det tyvärr förekommit alltför ofta lokalt och regionalt. Smitandet från återväxtåtgärder är förödande för hela samhället.

Förslaget att ställa säkerhet vid ändrade ägarförhållanden för fastigheten, och därmed det solidariska ansvaret för återbeskognings- eller återväxtåtgärder, är positivt. Det är en åtgärd som egentligen inte skulle behövas om ägarna tog sitt ansvar fullt ut, vilket de flesta gör. De som inte skött sig i denna fråga riskerar dock att inverka på den allmänna moralen inom skogsbruket. Eftersom dessa omoraliska förfaranden inte hör ihop med ett ansvarsfullt skogsbruk i linje med den politik som vi för för skogsproduktionen är det viktigt att detta stävjas. Att det solidariska ansvaret ligger kvar tills återbeskogningen har gjorts eller återväxtåtgärderna vidtagits, eller tills skogsvårdsstyrelsen upphäver det, ser vi som en garanti för återväxtåtgärder. Säkerheten får bara krävas i samband med avverkning om det finns skäl att misstänka att ägaren annars inte kommer att genomföra återväxtåtgärderna.

Herr talman! En stor del av betänkandet handlar om Gudrun. Då menar jag inte den Gudrun som kanske en del av er tänker på när ni ser mig

utan den förödande stormen Gudrun den 8–9 januari i södra Sverige. Ca 8 % av volymen och ca 2,9 % av arealen i Götaland vindfälldes. Detta innebär att 137 000 hektar skog fördelade på 180 000 objekt tippade som i ett plockepinnspel så att återväxtskyldighet har uppstått.

Stormen fick förödande konsekvenser för många enskilda skogsägare – på det ekonomiska planet men också på det känslomässiga och psykologiska planet. Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet lade fram ett ekonomiskt stödpaket i vårpropositionen, och det har faktiskt välkomnats av skogsägarna. Det är viktigt att det stormfällde virke som ska tas ut snarast kommer ut ur skogen – både av biologiska och ekonomiska skäl. Därför hoppas jag att man verkligen använder de resurser som finns tillgängliga. Det har nämligen kommit signaler om att maskiner börjar stå stilla och att vissa skogsägare får vänta av någon anledning.

I detta betänkande har vi även en del med om övriga skogsfrågor. Där behandlas bland annat två yrkanden från en v-motion om statlig skogspolitik och naturvård. Det har funnits, och det finns, akuta problem med fortsatta statliga avverkningar av utpekade skyddsvärda skogar. Bland annat har Statens fastighetsverk inte precis varit något gott föredöme i denna del. Jag tänker då på det som hände i området Mattaureälven-Båldakatj. Trots att skogen hade stora naturvärden, och att både Naturvårdsverket och Länsstyrelsen i Norrbotten avrådde från avverkning, avverkades skogen. Vi anser att inga avverkningar ska tillåtas i områden som av Naturvårdsverket har bedömts ha stora naturskyddsvärden. Inventeringen av landets skyddsvärda skogar ska vara avslutad så att vi vet vad som är det mest skyddsvärda. Först när inventeringarna är klara kan vi fastslå förvaltningsplaner samt fastställa bruks- och skyddsåtgärder.

Herr talman! Skogsbruket och skogsindustrin behöver öka jämställdheten i sin bransch. Visst finns det kvinnliga skogsägare. Jag tror att de är mellan 30 % och 40 % av de privata skogsägarna. Men det är inte så ofta man ser dem i funktioner i bolagsledning eller styrelser för skogsbolagen. Här behöver det tas nya tag för att se över jämställdheten i branschen och minska den manliga dominansen. Den skulle faktiskt må bra av det.

Även här borde staten kunna vara ett gott föredöme. Jag vet att det finns en utredning som lämnat ett betänkande med namnet *Det går långsamt fram ... jämställdheten inom jord- och skogsbrukssektorn*. Beredningen av den bör snabbas på i Regeringskansliet.

Herr talman! Därmed slutar jag genom att yrka bifall till reservation 28.

Anf. 6 JAN ANDERSSON (c):

Herr talman! Jag ska börja med att ta upp ändringarna i skogsvårdslagen. Alla som sysslar det allra minsta med skog vet att det är oerhört viktigt med återbeskogning. Jag ska komma tillbaka till det när jag talar om stormens effekter.

Vi har sett, precis som har sagts tidigare, fall där man under några veckor skövlar det som har växt under 60, 80, 100 eller 120 år. Hela fastigheter huggs ned. Det är illa nog. Men det som är ännu värre är att man struntar i att plantera och se till att det kommer ny skog på dessa arealer.

För det absoluta flertalet skogsägare är det en självklarhet när de av-
verkar det som har tagit 60–100 år att växa att också ta ett ansvar för de
kommande 60–100 åren genom att plantera. Det gör inte klipparna. Där-
för tycker jag att det är bra att man nu från regeringens sida har lagt fram
dessa förslag som förhoppningsvis kommer att kunna stävja det mesta av
”klipperiet”.

Så till stormens verkningar. Det som hände natten mellan den 8 och
9 januari är självklart en naturkatastrof då generationers arbete slogs i
spillror. Det kan vi inte göra så mycket åt. Det som är värre är att föru-
tom att generationers arbete slogs i spillror slogs också en stor del av
framtidstron i dessa områden i spillror.

Jag tror att man måste ha varit i området och mött förtvivlade och
gråtande skogsägare för att förstå inte bara vad som har hänt i landskapet
och med skogen utan också förstå vad som har hänt inom människor.

Där kommer vårt jobb i detta in. Det gäller att hjälpa dessa människor
att få tillbaka framtidstron. Vi kan inte göra så mycket åt den skog som
ligger. Det är andra som får ta hand om den.

Det är lätt att räkna kubikmeter och röra sig med siffror. Betydligt
svårare är det att förstå de psykologiska effekter som kanske är väl så
stora.

Jag vill i detta sammanhang ta upp till exempel vad som händer med
inte bara investeringsviljan utan också investeringsförmågan i dessa
bygder. Skogen har varit mycket av säkerheten, både för den enskilde
och inte minst för banken när man kommer dit och har ett projekt som
man vill genomföra. Då är det skogen som man har använt som säkerhet
för att låna pengar för att kunna starta eller driva andra verksamheter.
Den möjligheten är för många nu väldigt kringskuren.

Jag vill faktiskt från den här talarstolen ge ett erkännande för många
av de åtgärder som har vidtagits från majoritetens sida. De har varit bra.
Vissa har i och för sig vidtagits lite sent, men de är ändå i sak bra.

Jag ska gå in på de viktiga åtgärder som jag tycker återstår. En sak
som tidigare har berörts här gäller transporterna. Det gäller att vi får till
en vettig hantering även i fortsättningen eftersom det har visat sig att
transporterna nu är en av flaskhalsarna i hela hanteringssystemet.

En annan sak gäller så klart det som jag började med, nämligen åter-
beskogningen. Det gäller att snabbt se till, både utifrån ett ekonomiskt
perspektiv men också utifrån ett mentalt perspektiv för dem som bor i
dessa bygder, att många av arealerna blir planterade, så att dessa männi-
skor faktiskt ser att det växer nytt igen trots att det gamla har blåst ned.

När det gäller återbeskogningen krävs det nu besked så att enskilda
människor inte ska behöva sväva i osäkerhet i fråga om vilka förutsätt-
ningar som gäller.

Jag vill göra ett litet medskick till majoritetspartierna. Det gäller att vi
sansar oss när det gäller återbeskogning och inte låter oss ryckas med av
några snabbt påkomna lösningar för hur man ska kunna motverka fram-
tida stormverkningar och därför styra extra mycket och välja ett eller
annat trädslag. Det gäller också att göra en avvägning av vilken typ av
virke som vi kan konkurrera med på världsmarknaden framöver och
vilken typ av produkter som vår industri ska kunna sälja för att fortsatt
kunna vara med och bidra till det välstånd som vi har i detta land. Det är
precis det perspektivet vi behöver ha när vi utformar regelverket för den

hjälp som vi ska ha till återbeskogning. Det ska inte vara kortsiktighet där det i det första läget handlar om kanske 3 000, 4 000, 5 000 eller 7 000 per hektar som kommer att styra vad vi har att avverka om 60–80 år. Vi måste se långsiktigt på detta. Vad är det vi behöver, och vad är det vi kan konkurrera med?

Jag vill också ta upp skattefrågan. Precis som jag sade tidigare har det hänt mycket i dessa bygder. Och det är klart att detta är fråga om en oerhört stor ekonomisk belastning. Om det handlar om 18 eller 20 miljarder för detta område kan man väl tvista om. Men tveklöst är det en oerhört stor ekonomisk belastning, inte bara kortsiktigt utan även långsiktigt. Här handlar det nämligen om skog som kanske skulle ha avverkats om 20–30 år och då gett inkomster. Därför är det viktigt att vi utformar skatteregler på ett sådant sätt att man i dessa bygder har möjligheter att fortsätta att investera och att man inte nu tvingas att år ett eller två skatta bort det överskott som eventuellt uppstår av det timmer och massaved som man tar ut utan att man har möjlighet att så att säga föra dessa pengar framåt i tiden för att kunna investera i olika verksamheter som bidrar till att det blir en positiv ekonomisk utveckling i dessa bygder.

Det är detta som jag vill skicka med när det gäller den framtida hanteringen av stormens verkningar.

Jag vill avslutningsvis yrka bifall till reservation nr 7.
(Applåder)

Anf. 7 ÅSA DOMEIJ (mp):

Herr talman! Ledamöter! Debatten i dag handlar egentligen om tre olika frågor, nämligen stormen och effekterna på skogen, den allmänna skogspolitiken och skogsklipparna.

Jag tänkte börja med att säga lite grann om stormen. Det är väldigt många här som har beskrivit den katastrofala situationen som blev följden av det som hände i januari. Jag tänkte i stället säga någonting positivt. Vi kommer kanske ihåg hur vi alla tänkte i januari när detta hände. Då kanske det kändes omöjligt att tro att problemen skulle lösas och att man skulle få ut mycket skog.

Men nu har det faktiskt skett fantastiska insatser. Det går ju riktigt bra att få ut skogen. Det finns en sådan dynamik och kraft i samhället, hos skogsägarna och hos skogsnäringen, och det har kommit fram så mycket resurser. Utländska maskinlag har hjälpt till, och vi har fått in utländska bilar som har klarat av dessa transporter. Många trodde inte att det skulle kunna gå att få fram tillräcklig kapacitet vare sig för avverkning eller för transporter. Men nu går det faktiskt över förväntan, och det är jag jätteglad för, både med tanke på hela samhället och givetvis med tanke på skogsägarna.

Jag tror också att det var väldigt bra att det blev ett beslut om en stimulans på 50 kr per kubikmeter för den skog som förs ut ur skogen. Kostnaderna för att få ut skogen är nämligen mycket högre än vid en normal avverkning. Eftersom det är viktigt både för skogsägarna och för hela samhället att hjälpa skogsägarna ekonomiskt med detta och få in denna råvara till industrin så tror jag att detta var mycket väl värda pengar att satsa.

Det finns vissa saker som jag blir lite förvånad över i den här debatten. Det finns ett parti som fortfarande vill ha flygbesprutning, och det är Moderaterna. De har reserverat sig för det. Redan när den här reservationen gjordes var det fullständigt inaktuellt. Alla sakkunniga på området säger dels att det inte fungerar, dels att riskerna är mycket stora. Och ingen i näringen vill ha det. Nu är snarast diskussionen den att det kommer att bli väldigt lite bekämpning även på timmerupplag.

Centern och Kristdemokraterna tar fortfarande upp bekämpning i skogen, som ingen tror kommer att fungera. Det är besvärligt både av miljöskäl och av arbetsmiljöskäl. Det finns ingen som vill ha det längre ute i näringen. Så varför driva detta i reservationer? Jag förstår att mycket dumt sades när det här hände och att mycket var förhastat. Där kan vi väl ha förståelse för varandra allihop. Men varför hålla kvar vid sådana saker som ingen egentligen stöder? Det smartaste skulle vara att säga att man inte tänker följa upp de här reservationerna.

Sedan vill jag uppmärksamma kammaren på ett fel i betänkandet som vi tyvärr missat i utskottet. Det står längst upp på s. 36 i betänkandet: När det gäller användning av bekämpningsmedel vid återplantering är målsättningen att sådan användning ska undvikas. Där ska det stå: användning av bekämpningsmedel på virkesupplägg.

Lite längre ned i stycket där det handlar om behörighet att använda bekämpningsmedel handlar det inte alls om återplantering, utan det handlar om bekämpning på virkesupplägg.

Vi i utskottet får beklaga att vi allihop har missat detta.

Sedan tänkte jag hinna säga någonting allmänt om skogspolitiken och målsättningarna för skogspolitiken också. Vi har två jämställda mål, miljö och produktion. Inom Miljöpartiet skulle vi vilja se det på ett lite annorlunda sätt. Vi menar att den verksamhet som man har i samhället alltid måste hålla sig inom de ekologiska ramarna, och det gäller också för skogsbruket. Vi skulle vilja se en målsättning där man först säger att skogsbruket inte ska innebära större belastning på miljön än vad miljön klarar. Sedan kan vi inom de ramarna vara så skickliga som möjligt och få ut så stor produktion som möjligt.

Nu är vi i Miljöpartiet övertygade om att produktionen faktiskt kan höjas utan att man gör avkall på miljökraven. Vi tänker till exempel på bättre skogsskötselåtgärder som till exempel mer röjning, men också på sådana saker som att begränsa älgskadorna som står för väldigt stora ekonomiska förluster.

Skogsbruket står inför en väldig utmaning. Det är inte bara så att skogen är viktig av ekonomiska skäl och att skogsbruket har en stor utmaning framför sig för att klara alla miljökrav, utan det är också så att skogsbruket behövs för att skydda miljön. Vi behöver nämligen ha ut mycket biologisk råvara. I framtiden kommer vi inte att kunna använda fossila bränslen som olja och kol. Det gör att till exempel biobränsleuttag kommer att behöva ökas. Då är det väldigt viktigt att man gör det på ett bra sätt så att man inte för ut grot för tidigt så att barren inte har hunnit falla till marken – barren innehåller ju mycket näring – och att man också jobbar intensivt med askåterföring. Där finns det fortfarande mycket som behöver utvecklas.

Vi anser också att man behöver utöka skogsforskningen. Vi skulle vilja ha mer av tvärsektoriell forskning, forskning om populationsekologiska samband och spridningsbiologi.

Vi tycker även att man skulle behöva utveckla metoderna en hel del för att etablera lövskog. Där finns det också mycket som kan göras. En del av den mark som det nu var granskog på skulle kunna lämpa sig utmärkt för lövskog och ädellövskog. Stormen kan kanske lära oss någonting om behovet av diversifiering och behovet av att sprida risker. Det gäller även naturvården. Se så mycket naturvården också har skadats! Mycket av det som har lämnats av naturvårdsskäl har ju blåst ned. Ska vi tänka på ett annat sätt när det gäller naturvården? Kan vi till exempel utveckla mer av kontinuitetsskogsbruk?

Björn von der Esch tog upp en väldigt viktig sak, och det är utvecklingen inom EU. Vi är också mycket oroade för att det blir ett gemensamt handlingsprogram för skogsfrågor. Egentligen är alla partier i Sverige eniga om att vi inte vill ha en skogspolitik inom EU. Men Socialdemokraterna tror att om man accepterar det här kommer de andra att vara nöjda. Men varför ska de vara nöjda? Jag tror att de andra länderna, som vill ha en gemensam skogspolitik, kommer att se detta som ett första steg. Jag håller med Björn von der Esch om att den här strategin att acceptera lite och tro att det inte kommer mer sedan är en strategi där man är ute på det sluttande planet i förhandlingarna.

Till sist har vi klipparna. Jag är väldigt positiv till regeringens förslag om att ändra skogsvårdslagen och jordförvärvslagen. Jag tror att det kommer att lösa många av de här problemen.

Vi har ett antal reservationer, men jag tror inte att någon av dem kommer att vinna kammarens bifall. Miljöpartiet står bakom alla dem, men jag avstår från att yrka bifall.

Anf. 8 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m) replik:

Herr talman! Just nu har vi sett prov på när politiken blir som sämst. Vi har sett hur en politiker försöker klistra etiketter som inte finns på sina politiska motståndare. Det är ett lågvattenmärke när Åsa Domeij skapar en debatt som inte finns bara för att i detta fall måla ut oss moderater som någon form av miljöbovar.

Vi har sagt att i ett sådant läge som Sverige befann sig i, och befinner sig i, ska vi givetvis inte utesluta någon möjlighet att vidta åtgärder för att minska katastrofens effekter. Vi har också sagt att det ska kunna vara möjligt att använda luftburen bekämpning.

Herr talman! Jag förstår att Åsa Domeij ser framför sig attackerande bombflygplan över stora områden etcetera. Det vittnar bara om en direkt okunskap om vad luftburen bekämpning kan innebära.

Herr talman! Jag kan bara konstatera att Åsa Domeij och Miljöpartiet hellre utsätter människor för att gå mitt i detta än att använda teknik som kan vara klokare, men det ska inte vi politiker avgöra. Det ska de som är mitt i det och de som kan det göra. Men lås inga möjligheter, Åsa Domeij!

Anf. 9 ÅSA DOMEIJ (mp) replik:

Herr talman! Det är väl Moderaterna som med den här reservationen försöker skapa en debatt som över huvud taget inte finns ute i samhället.

Prot. 2004/05:128
27 maj

*Ändringar i
skogsvårdslagen m.m.*

Ingen skogsägare har ringt mig och sagt att man vill ha de här sprutmedlen över sin mark. Vi hade en hearing i utskottet, och alla experter på den biologiska sidan var emot det. Näringen kunde inte heller tänka sig flygbesprutning. Det är jättestora risker med detta. Dessutom finns det ingen expert som säger att det över huvud taget fungerar. Varför finns det då ens anledning att hålla öppet för det om ingen tror att det fungerar? Skogsstyrelsen och Kemikalieinspektionen är emot det.

Jag förstår att det från början, när hela den här chocken kom, fanns företrädare för näringen som kunde tänka sig flygbesprutning. Jag kan ha en viss förståelse för att Moderaterna i en sådan paniksituation också tyckte att man skulle titta på det. Men varför hålla fast vid det? Vi är snart inne i juni, och det var länge sedan någon annan än Moderaterna ville hålla öppet för det.

Det är inte så att Miljöpartiet förespråkar att folk ska gå ut i skogen med ryggsprutor. Däremot finns det två andra partier som vill hålla öppet för det. Men ingen från näringen säger att det behövs över huvud taget, och ingen säger heller att bekämpning av skogen från marken fungerar. Det kanske kan komma att behövas en del bekämpning på timmerupplägg, men från näringens sida säger man att det knappast blir nödvändigt där heller. Det hela har gått så mycket bättre än vi trodde, så varför förespråka sådant som inga biologer som jag träffat på vill ha och som inte näringen längre efterfrågar?

Anf. 10 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m) replik:

Herr talman! Nu upprepar Åsa Domeij en lögn. Har jag stått här och förespråkat luftburen bekämpning? Nej, det har jag inte. Däremot har jag sagt att man i den totala verktygslåda som finns inte ska utesluta den möjligheten ifall det skulle visa sig vara en bättre åtgärd än att låta en katastrof ske.

Jag tycker det är alldeles utmärkt att ingen ännu ansett att det behövs. Det är alldeles utmärkt. Självklart ska vi inte använda bekämpning som inte behövs. Det kan vem som helst räkna ut. Och framför allt ska vi från politisk sida inte styra detta. Men eftersom både företrädare för skogen och andra sagt att de kan tvingas använda kemisk bekämpning måste vi trots allt ställa oss frågan.

Min fråga till Åsa Domeij är: Hur ska detta ske? Någon måste ju i så fall applicera det. I min värld ska man självklart skydda miljö och människor så långt det är möjligt. Men man kan tvingas använda människor som har direktkontakt med ämnet. Det tycker jag inte är bra.

Anf. 11 ÅSA DOMEIJ (mp) replik:

Herr talman! Bengt-Anders Johansson! Ni har ju en särskild reservation till betänkandet som just tar upp detta med flygbesprutning, alltså att man ska hålla öppet för det. Då blir det du sade nästan ännu värre, nämligen att vi politiker inte ska lägga oss i detta – om någon anser att det finns ett behov ska det kunna användas. Jag har inte träffat någon från näringen som anser att det i dag finns ett behov; det var i början av februari vi kunde höra sådant sägas.

Men om det nu skulle finnas en galning någonstans som vill använda kemisk bekämpning – fastän ingen tror att det fungerar vare sig från marken eller från luften – blir frågan: Skulle den personen få använda det

för att han eller hon tycker att det finns ett behov? I så fall behövs det inte någon miljölagstiftning över huvud taget, utan så fort någon tycker att det finns ett behov av att använda ett kemiskt preparat ska det enligt Bengt-Anders Johansson få användas.

Du säger att jag försöker påföra er åsikter som ni inte har. Låt mig då läsa ur reservationen: "När det inte är möjligt att nå dessa områden från marken måste luftburen bekämpning tillåtas, och kemisk bekämpning av skadegörare måste vid behov bli möjlig även för det virke som ligger kvar vid vägkanten." Det sista avser väl timmerupplägg. Där är det redan i dag tillåtet, så det hade ni inte behövt ta upp i reservationen. Och det kanske inte alls kommer att behövas. Tyvärr, ur Moderaternas synvinkel, kommer det kanske inte att användas några kemikalier där heller.

Luftburen bekämpning vill ingen ha, och därför förstår jag inte varför ni skriver en reservation om det. Det hade gått bra att släppa det här yrkandet vid motionsbehandlingen då det fanns en annan kunskap än i det läge när ni först tog upp frågan.

Anf. 12 ALF ERIKSSON (s):

Herr talman! Mer än halva Sveriges yta är täckt av skog. Den producerar en förnyelsebar råvara och är också landets främsta råvarutillgång. Den är vår viktigaste inkomstkälla, men ger oss även andra upplevelser. En nyligen genomförd undersökning visar att vi uppskattar skogen mer för dess naturvärden än för dess ekonomiska värden.

Också i ett större perspektiv spelar den svenska skogen en viktig roll. Vi har nämligen en fjärdedel av skogsarealen inom EU, och förmodligen har vi ännu mer om vi skulle räkna detta i virkesvolym. Det är med andra ord så att skogen innehåller för oss mycket stora värden, som i sin tur ställer krav på ansvar på den som äger och förvaltar denna resurs.

De allra flesta sköter denna förvaltning på ett alldeles utmärkt sätt. Det visar inte minst den ständiga ökningen av vårt virkesförråd. I veckan fick vi information från Skogsstyrelsen, som visar att kvaliteten på förnygringarna ökar. Nu återstår att se om vi får samma positiva svar när det gäller röjning och gallring.

Men, herr talman, vi har några få som inte tar sitt ansvar. De är inte många, men de är tillräckligt många för att deras beteende måste fördömas och förhindras. De köper upp fastigheter, avverkar skogarna och säljer sedan fastigheterna igen utan att återplantera. I allmänt tal brukar vi kalla dem för skogsklippare. Skogsvårdsstyrelserna har inget verksamt instrument för att förhindra detta missbruk.

De instrumenten skapar vi nu genom de lagändringar som behandlas i detta betänkande och genom förändringarna i jordförvärvslagen som behandlas i nästa ärende i kammaren. Det innebär att säljaren och köparen ska ta ett solidariskt ansvar för att återplantering sker. Vid en fastighetsförsäljning är säljaren ansvarig för att återplantering sker om inte detta ansvar juridiskt övertagits av köparen. Problemet med att beivra sådana klandervärda handlingar är att regelverket och byråkratin kan öka för alla. Regeringens ambition har varit att täppa till de hål i lagstiftningen som utnyttjats, utan att det ska medföra några svårigheter för de övriga skogsägare som tar sitt ansvar.

Prot. 2004/05:128
27 maj

*Ändringar i
skogsvårdslagen m.m.*

Jag kan konstatera att utskottet är enigt i sin grunduppfattning att stoppa det så kallade skogsklipperiet. Folkpartiet har fyra reservationer i denna fråga, men de berör egentligen inte huvudfrågan.

Herr talman! Stormen Gudrun ställde till en katastrof för skogen i framför allt Småland och Halland den 8 januari. Ungefär 75 miljoner kubikmeter träd blåste ned, och det var många som fick se sitt livsverk ligga i ett stort plockepinn. Vi hade en särskild remissdebatt i kammaren när de motioner som vi nu behandlar väcktes. Då tog vi upp denna katastrof i ett inledningsskede.

Så här fem månader efter stormen kan vi konstatera att det har gjorts många väldigt fina insatser. Något av en nationell samling inställde sig och skogsägare, skogsarbetare, entreprenörer, bolag, myndigheter med flera har samarbetat med ett gemensamt mål för ögonen, att få ut den fallna skogen så fort som möjligt med hänsyn till den kapacitet som förädlingskedjan har och till möjligheten att lagra timmer – allt för att rädda de värden som går att rädda samt för att motverka omfattande insektsangrepp. Det är den verklighet jag mött när jag besökt de drabbade områdena. Jag har sett det hela på ungefär samma sätt som Jan Andersson, men tydligen har Bengt-Anders Johansson från Moderaterna en annan bild. Jag känner inte igen den beskrivning som Bengt-Anders ger av att det skulle ha varit en allmän villervalla i den här frågan.

Mycket av arbetet återstår. Vi är bara i början. Jag vill dock på detta sätt rikta ett stort tack till alla dem som har gjort och gör stora insatser med anledning av stormen i januari. Vi kommer i framtiden att ha ett nytt tidsbegrepp i dessa områden, före och efter stormen, och det var ni som bidrog till att det trots allt finns en ny framtid i de drabbade områdena.

Privatskogsbruket är omfattande i dessa områden, och många enskilda skogsägare har lidit stora ekonomiska förluster. Det handlar om skadade träd som tappar i värde, om fördyrade avverkningskostnader och framför allt om kraftigt sänkta virkespriser. Omfattningen gör att det för många inte blir några inkomster från skogen på tiotals år eller kanske ännu längre, samtidigt som det blir kostnader för plantering och röjning.

Det finns också en risk för att skogsägare inte röjer upp den nedfallna skogen, med risker för framtida insektsangrepp på levande skog som följd. Det är några av de skäl som ligger till grund för det omfattande stödpaket som regeringen och stödpartierna tagit fram för att mildra verkningarna av stormen. Trots möjligheter till stormförsäkringar har det visat sig att marknadskrafterna inte klarar av en sådan påfrestning som Gudrun innebär.

Åtgärds paketet har omfattat en rad moment:

- Dieselskatten för skogsmaskiner slopas temporärt i Götaland.
- 500 miljoner avsätts till stöd för lagring av det stormfällda virket.
- 100 miljoner avsätts för att återställa sönderkörda skogsbilvägar.
- Det införs en skattesubvention om 50 kr per kubikmeter virke som forslas ut ur skogen. Det innebär en total skattereduktion på omkring 2 miljarder kronor.
- 15 miljoner har ställts till Skogsstyrelsens förfogande för inventering.

- Regeringen har sökt stöd från EU:s solidaritetsfond. Ansökan är inlämnad.

Omedelbart efter stormen vidtogs en rad åtgärder av regeringen och dess myndigheter. Det har handlat om dispenser från regler för att underlätta omhändertagandet och lagringen av virke.

Herr talman! Med de åtgärder som regeringen redan har vidtagit är de flesta förslagen i de motioner som har lämnats in med hänvisning till särskild händelse redan uppfyllda. Det skiljer sig i sättet, men ändamålen med förslagen är i allt väsentligt uppfyllda. Några reservationer är överspelade.

Det är en kamp med tiden att få ut virket ur skogen. Skälet till det är de skadeinsekter som trivs i död ved. De riskerar inte bara att skada den stormfällda skogen utan så småningom även den som i dag är levande. För närvarande verkar det inte vara några större problem. Medvetenheten är stor och kunskaperna och metoderna att begränsa angreppen är nu mycket bättre än de var under 1970- och 1980-talet, då vi hade stora insektsproblem.

Trots detta kan vi konstatera att det finns tre reservationer i betänkandet från Moderaterna, Kristdemokraterna och Centerpartiet, som i varierande grad vill tillåta kemisk bekämpning i skogen. Jag kan bara konstatera att det inte finns någon efterfrågan från någon aktör på att använda kemikalier.

Att flygbespruta skog skulle inte vara till någon hjälp. Substansen är verksam bara under ett par månader, och det går inte att vattenbegjuta kemikaliebehandlat virke, för då skulle vi få ned gifter i marken. Jag kan konstatera att det var bra att vi hade lite is i magen och tänkte efter innan vi satte i gång någon omfattande kemisk bekämpning.

En rad förslag till skogsvårdsåtgärder har lagts fram i motionerna, främst när det gäller återplantering och skogsbruk. Det är för tidigt att i dag dra några slutsatser av stormen för det framtida skogsbruket. Skogsstyrelsen och Naturvårdsverket har fått i uppdrag att utreda om dagens skogsskötsel har bidragit till de omfattande skadorna och hur det går att minimera verkningarna.

Frågorna om återplantering bereds för närvarande i Regeringskansliet. Skogsstyrelsen har lämnat ett underlag. Av det framgår att det är 140 000 hektar som behöver planteras. Skogsstyrelsens inställning är att planteringen ska ståndortsanpassas, det vill säga att man ska välja trädslag efter de markförhållanden som råder.

Herr talman! Jag vill också påminna om att det just nu pågår en omfattande översyn av skogspolitiken. Utredaren kommer att se över många av de frågor som tas upp i motionerna från allmänna motionstiden. Vi kommer att få anledning att återkomma till dessa när utredningen är klar och frågorna är beredda på Näringsdepartementet.

Björn von der Esch tog upp frågan om EU och skogspolitiken. I dag har vi en icke bindande handlingsplan inom EU. Denna icke bindande skogsstrategi ska revideras vart femte år. Den revideringen ska nu äga rum.

Den svenska uppfattningen är inte annorlunda nu än när skogsstrategin en gång infördes. Subsidiaritetsprincipen ska gälla, vilket innebär att besluten ska fattas nära källan. Den svenska skogen är nära oss.

Prot. 2004/05:128
27 maj

*Ändringar i
skogsvårdslagen m.m.*

Det vore väl bra om vi kunde få igenom det nya EU-fördraget, för då skulle vi i riksdagen kunna göra en subsidiaritetsgranskning och stoppa sådana här förslag. Vi måste försöka få fördraget i hamn så fort som möjligt.

Herr talman! Jag yrkar bifall till utskottets förslag och avslag på samtliga reservationer.

(Applåder)

Anf. 13 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m) replik:

Herr talman! Alf Eriksson nämnde här att han inte kände igen sig i den villervalla i initialskedet som jag beskrev. Det kanske beror på att Alf Eriksson till skillnad från mig inte bor i området och inte själv är drabbad. Han behövde inte själv ta på sig motorsågsutrustningen och ge sig ut och bana väg för att komma fram. Det kan möjligen vara skillnaden oss emellan.

För att det inte ska bli något missförstånd vill jag med en gång säga att Ulrica Messings insatser är godkända. Det har jag sagt tidigare, och det står jag för nu också. Men det saknades förutsättningar för att hon skulle kunna göra ett ännu bättre jobb, eftersom det saknades verktyg för staten att kunna peka med hela handen och kunna få en snabbare samordning. Sådant hade behövts. Man hade inte i tid förutsett att det skulle bli sådana påfrestningar, för då hade man kunnat skapa en bättre beredskap.

Det är intressant att notera att Socialdemokraterna först när de hamnar i en katastrofsituation kan tänka sig att införa det som vi moderater har krävt även i normalfallet, nämligen en sänkning av dieselskatten och en ökning av stödet till vägarna. Det vore bättre om det fick vara så generellt, i stället för att man gör det bara när vi drabbas av katastrofer.

Återigen vill jag säga att Moderaterna inte har föreslagit luftburen kemisk bekämpning. Jag upprepar det. Det är utmärkt att det inte behövs.

Jag har en fråga till Alf Eriksson som gäller framtiden. Med lite perspektiv, Alf Eriksson, håller du inte med om att det hade varit bättre att ha ett mer koncentrerat stöd till de stormdrabbade i stället för de åtta som ni föreslår?

Anf. 14 ALF ERIKSSON (s) replik:

Herr talman! Jag kan berätta för Bengt-Anders och andra att även jag var ute med motorsåg första veckan efter stormen. Jag har ett föräldrahem i de drabbade områdena.

Jag har många gånger besökt det området och områdena norr därom. Jag är ganska väl bekant med omständigheterna såsom de var.

Jag känner inte igen beskrivningen. Jag upplevde tvärtom att det fanns en oerhörd gemenskap som skapades av allt elände. Man hjälpte och stöttade varandra. Man gjorde sociala insatser för människor som inte orkade. Jag är full av beröm för de åtgärder som man vidtog. Det var och är fortfarande på en del områden en väldigt besvärlig situation.

Det sades att myndigheterna skulle sakna verktyg. Katastrofsituationer är aldrig likadana. Det är i varje fall väldigt sällsynt. Att skapa instrument som ska passa för varje katastrofsituation lär vara en omöjlighet. Det kommer alltid att vara så att det finns något som missas.

Det visade sig med önskvärd tydlighet att det fungerar på det sätt som vi har det i dag. När en katastrof inträffar samarbetar regering och berörda myndigheter. Man beviljar de dispenser som behövs för att underlätta arbetet. Detta ska naturligtvis utvärderas. Ingenting är så bra att det inte kan bli bättre. Men jag ser i grunden inga problem med detta.

Prot. 2004/05:128
27 maj

*Ändringar i
skogsvårdslagen m.m.*

Anf. 15 BENG-ANDERS JOHANSSON (m) replik:

Herr talman! Man ska självklart inte ha en katastrofberedskap som är specialdesignad för varje katastrof. Det inser till och med jag. Det jag är ute efter är att ge statsmakterna en möjlighet i ett katastroftillstånd. Ett katastroftillstånd kännetecknas av att det är plötsligt, oväntat och större än vad man anar.

Det är just då man behöver ha en generell lagstiftning där staten kan gå in och peka med hela handen. Det handlar om att snabbare kunna få samman länsstyrelser, kommuner etcetera för att vidta kraftfullare åtgärder. Det är detta jag efterlyser, herr talman, och ingenting annat.

Vi har de facto på mindre än ett år haft översvämningar, tsunamin och skogen. Någon gång borde väl även en socialdemokratisk regering inse att det kommer fler katastrofer. Vi behöver inte träta om detta partipolitiskt. Jag tycker att vi ska hjälpas åt att skapa en kraftfullare möjlighet att agera. Det tror jag att alla skulle tjäna på.

Herr talman! Jag fick inget svar från Alf Eriksson. Jag kan ha förståelse för att man i det korta perspektivet "duttade" med ett och annat stöd. Men hade det inte varit bättre om man försökt att koncentrera stöden till de drabbade skogsägarna? Då hade man sluppit alla de åtta kontrollåtgärderna, de åtta reglementena etcetera. Såvitt jag vet har man fortfarande inte funnit regelverk.

Den andra fråga jag skulle vilja ställa till Alf Eriksson är: Skulle vi inte kunna vara överens om att tillsammans stå upp för att inte nu styra återbeskogningsstödet till speciella trädslag utan göra det trädslagsneutralt så att man använder markens bästa produktionsförmåga?

Anf. 16 ALF ERIKSSON (s) replik:

Herr talman! När det gäller katastrofberedskapen låter det att säga att man ska peka med hela handen. Men det grundläggande i en katastrof är att man måste veta händelseförloppet och vad man ska peka på innan man kan sträcka ut handen och säga: Så här ska man göra.

Det är just den punkten som är så viktig att se över. Man måste se till att få in kunskapen så fort som möjligt och samordna insatserna. Jag är ganska övertygad om att de utvärderingar som nu görs av de katastrofer som skett på senare tid kommer att ta upp den frågeställningen.

Det talades om åtta stöd. Det är naturligtvis en bedömningsfråga. Jag tror nog att det kommer att fungera och träffa ganska rätt. Det är också en annan sak. Det är inte så lätt att få fram ett antal hundratals miljoner rakt upp och ned. Det är också en budgetteknisk fråga hur man ska lösa det som förmodligen har spelat in i sammanhanget.

När det gäller återplantering har, som jag sade i mitt anförande, Skogsstyrelsen påpekat att man bör använda ståndortsanpassning vid återplantering. Nu bereds frågan. Jag har i grunden ingen annan uppfattning än vad Skogsstyrelsen har. På mark som är lämpad för lövskogplantering ska man plantera lövskog, och på mark som är lämpad för

gran eller tall är det tallskog som vi ska plantera. Det borde vara på det sättet. Men vi får se vad beredningen kommer fram till.

Anf. 17 ANITA BRODÉN (fp) replik:

Herr talman! Alf Eriksson nämnde i sitt anförande att det nu är en kamp med tiden. Det vill jag verkligen hålla med om. Ju mer värme det blir under den period vi nu går in i, desto viktigare är det att vi påskyndar alla de aktiviteter som går att påskynda.

Jag påtalade också i mitt anförande bristen på transporter. Det är en flaskhals och ett akut problem. Jag nämnde också den hearing vi hade för drygt en månad sedan. Där fördes fram samfällt från alla berörda att vi nu måste få tillstånd eller dispenser för utländska transportörer.

I går ringde jag runt för att kontrollera och höra hur nuläget är i situationen. Alla jag talade med påtalade samma sak. Det viktigaste just nu är att det lossar vad gäller transporter. Nu går tiden ganska snart ut. Det är drygt en månad kvar.

Frågan ligger fortfarande hos kansliet. Man ska gå med ett remissförfarande. Vi som nu kan börja ana hur knappt det är med tid blir oerhört bekymrade. Därför vill jag nu ställa en fråga.

På vad sätt kan Alf Eriksson påverka regeringen för att det snabbt ska lossa? Frågan ligger visserligen hos Näringsdepartementet. Men Alf Eriksson har snabba vägar dit. Detta är nu huvudfrågan.

Anf. 18 ALF ERIKSSON (s) replik:

Herr talman! Visst är transportfrågan besvärlig. Vi har i dag tillstånd, och i dag kör även utländska åkare. De har fått dispenser. Det frågan gällde under hearingen var förlängningen av dispenserna.

Det visade sig också vara på det sättet att det inte hade kommit in någon ansökan till departementet om någon förlängning av dispenserna. Man kan inte börja att behandla ansökan förrän den har kommit in. Jag vet inte hur läget är för dagen.

Jag skulle vilja ställa en fråga till Anita Brodén. Hon säger i sitt anförande att det antligen händer någonting när det gäller klipparna. Jag menar att det gäller att skapa regler så att det inte drabbar dem som är skötsamma och krånglar till det i onödan.

I en av era reservationer vill ni inte att vi ska gå på den selektiva linjen utan att vi ska plocka in säkerhet från alla som ska göra någon förnygringsavverkning i någon omfattning. Skulle inte det innebära att vi fick just en väldigt onödig byråkrati?

Vore det inte i det här fallet bättre att släppa lite grann på att alla ska behandlas lika och inrikta oss på dem som är kända skogsklippare?

Anf. 19 ANITA BRODÉN (fp) replik:

Herr talman! Det finns dispenser nu, men det är den tiden som går ut. Det är ju förlängningen som är huvudfrågan. Tiden går alltså ut i slutet av juni, och det är därför det är så viktigt att få besked. Företagare och människor i övrigt måste kunna planera. Ska det här nu gå ut i ett remissförfarande vet vi att sådant tar sin tid, och det gäller att man ser till att ge möjligheterna att planera denna verksamhet.

Jag berättade i mitt anförande hur situationen är, med larver och kläckning, och hur man kan få undan lagren från skogen. Det är det som

vi alla är så måna om: att rädda virket. Det är nuläget. Det är väl där jag bara vill uppmana Alf Eriksson att göra vad han kan för att påskynda detta ärende.

Ansökan har kommit in. Det uppmärksammades, som Alf Eriksson mycket riktigt säger, under hearingens gång att det inte hade skett. Men nu har den legat inne i drygt en månad.

Vad gäller den andra frågan, är det mer en ideologisk ståndpunkt som vi har att människor ska behandlas lika. Sedan kan man visserligen – det har vi också med i vår skrivning – lägga en ribba för hur stora eller små egendomarna ska vara. Men vi tycker att det inte ska behöva göras personundersökningar, utan det ska vara generellt, så att det är ett sjyst förfarande. Det är så vi ser på det hela.

Anf. 20 ALF ERIKSSON (s) replik:

Herr talman! Jag kan bara konstatera att ju tidigare ansökningarna kommer in, ju fortare blir de behandlade. Självfallet är alla införstådda med problematiken. Jag är övertygad om att det här kommer att behandlas så fort som möjligt.

Anf. 21 BJÖRN VON DER ESCH (kd) replik:

Herr talman! Jag är väldigt glad att Alf Eriksson tog upp det jag sade om EU. Jag ser det som kanske helt överskuggande i svensk politik. Vad som gör det så bekymmersamt är att de här frågorna avhandlas i stort sett på fredagarna i EU-nämnden bland ett litet fåtal människor. Vi här i kammaren är väldigt, låt mig säga, dåligt orienterade om vad som händer. Och svenska folket har över huvud taget inte en aning om hur detta hela tiden framskrider steg för steg. Låt mig bara ta ett exempel.

Om vi hade haft en gemensam skogspolitik i dag hade ett land som Tyskland haft tre gånger så stort inflytande över vår skogsvårdsplan som Sverige har. Och nu, Alf: Om det blir en konstitution får Tyskland inte tre utan nio gånger så stort inflytande över svensk skogsvårdsplan, svensk skogspolitik, som vi har i dag.

Att då säga att det är en fördel om vi kommer med i en framtida gemensam skogspolitik tycker jag är väldigt tveksamt. Det är detsamma som att säga att vi vill ha en gemensam skogspolitik.

Jag menar att regering och riksdag måste sätta ned foten och säga att detta vill vi inte vara med på. Jag ska strax, i nästa replik, läsa upp vad regeringen har sagt. Den har i stort sett gått med på att vi ska ha en gemensam skogspolitik.

Anf. 22 ALF ERIKSSON (s) replik:

Herr talman! Oavsett om man gör en skogsstrategi inom EU eller inte kommer inte EU att ha något direkt inflytande över hur vi utformar den svenska skogsvårdsplanen.

Det som vi diskuterar nu är, som jag nämnde i anförandet, en revidering av den skogsstrategi som finns från 1998. Den har alltså verkat i fem sex år. Det som detta nu handlar om är att man ska se över den och revidera den, och man vill utarbeta en handlingsplan som ska läggas fram 2006.

Ett förslag till en handlingsplan: Jag tycker att vi kan leva med det. Men därtill ligger grunduppfattningen kvar, att vi ska besluta själva om

våra skogar och skötseln av dem. Där har vi en helt gemensam uppfattning.

Jag sade i mitt anförande att om fördraget nu träder i kraft innebär det att subsidiaritetsgranskningen sätter i gång, där varje parlament får granska sådana här förslag. Vi skulle då kunna stoppa den här i Sveriges riksdag. Jag tolkar det så att vi i den här församlingen skulle vara eniga i en sådan granskning.

Anf. 23 BJÖRN VON DER ESCH (kd) replik:

Herr talman! Jag vill inte ett ögonblick ifrågasätta att vi har en gemensam uppfattning om att vi ska fortsätta att själva bestämma. Men frågan är: Hur hävdar vi vår uppfattning gentemot EU?

Så här står det: Sverige bör arbeta för en fortsatt nationell bestämmanderätt. Det är regeringen som säger detta. Där är vi helt överens. Men då säger man: I ett scenario där Sverige står i princip ensamt om att inte vilja ha en gemensam skogspolitik ska vi arbeta för att EU får en hygglig gemensam politik.

Det kan man ju säga; det är klart att vi ska vara med och jobba och samarbeta. Men man måste sätta ned foten och säga: Här är vi beredda att använda vårt veto. Det vill man inte. Det gäller inte bara skogen, utan det gäller vattenkraften, alla våra gruvor och naturtillgångarna. Det här är det första steget. Säger vi inte ifrån nu kan vi aldrig säga ifrån.

Anf. 24 ALF ERIKSSON (s) replik:

Herr talman! Det är när det blir dags för innehållet i den här planen att komma fram som man ska behandla sakfrågorna. Det är lite svårt att vara motståndare till att någon inte får ta fram ett underlag för behovet av skogspolitik, som uppenbarligen behövs i Europa. Det är tack vare att våra förfäder har skött den svenska skogen så föredömligt som vi har en så bra skog i Sverige. Det har väl inte skett på alla andra håll i Europa, och därför finns det här problemet. Det är väl inget fel i att man försöker göra någonting åt det.

Därtill vill vi återigen att vi inte ska ha någon gemensam skogspolitik, eftersom förutsättningarna är så olika i Europa.

Anf. 25 ANDERS G HÖGMARK (m):

Herr talman! Stormen den 8 januari kom med sina konsekvenser att på ett dramatiskt sätt påverka tiotusentals människors liv och vardag. Det citat som Anita Brodén tog ur Smålandsposten för en stund sedan illustrerar mycket väl hur människor ute på den småländska landsbygden upplevde det dygnet.

Det genomfördes imponerande insatser under de första dagarna och veckorna av det civila samhället. Jag vill säga, herr talman, att utan insatser från enskilda och nätverk av enskilda ute på den småländska, och säkert den halländska, landsbygden hade vi aldrig fått tillbaka samhällsfunktionerna så snabbt som det ändå gick, trots att många fick vara utan el och tele under många många veckor.

Enorma värden har förstörts. I min egen valkrets, Kronobergs län, mitt i det stormdrabbade området, där jag bor och har egen skogsfastighet, har 18 % av skogsarealen fallit. Ca 20 miljoner skogskubikmeter, fem-sex årsavverkningar, har fällt till ett värde av 5–6 miljarder kronor

i bara skogsvärdet. Det motsvarar, herr talman, 30 000–40 000 kr per invånare utslaget över hela länet och 500 000–700 000 kr per skogsägare.

I vissa områden av länet har virke motsvarande mellan 10 och 15 års-avverkningar fällts. Det finns många fastigheter där i princip all avverkningsskogs skog de kommande 30 åren har förstörts och ligger nedfallna. Här kan man alltså verkligen tala om en katastrof.

Nu pågår ett gigantiskt arbete, och det är många gånger framgångsrikt, även om jag vill varna för tongångar om att det går så bra att problemen i stort sett är lösta. Det finns många viktiga frågor. Här har, herr talman, nämnts vid ett par tillfällen just det nålsöga som transportkapaciteten är.

Jag gjorde i går en rundringning till ett antal stora aktörer, och jag fick en helt och hållet entydig bild. Upparbetningen går bra, men transportarbetet ligger efter, och man efterfrågar – på samma sätt som tidigare gjorts i debatten, Alf Eriksson – och undrar, med växande förundran och oro, varför inte ett klartecken för kommande dispens, gärna fram till 2006 års halvårsskifte, kommer.

Jag vill upprepa frågan: Vad är det som är problemet med att ge den svenska skogsnäringen och de många entreprenörerna långsiktiga besked för att underlätta planering och för att kunna rädda dessa miljardvärden? Vad är det som är problemet? Man kunde rimligtvis ha förutsett redan för några månader sedan att frågan skulle komma upp: Kan dispenserna ges och fortsätta? Jag upprepar: Vad är problemet? Det vore intressant att för kammaren redovisa detta, Alf Eriksson. Det skulle säkert kunna underlätta framöver.

Det är alldeles uppenbart att upparbetningen som sagt går bra. Men vi räknar med, och även andra gör den bedömningen, att kanske mellan 10 och 20 % av det fallna virket nästa vår kring den 1 april nästa år – det är ett kritiskt datum – ligger kvar. Det är förödande för skogshygien, herr talman, om vi skulle få en varm vår och sommar nästa år, alltså med tanke på skadeinsekterna. All erfarenhet hittills visar ju att man kan få nästan lika stora skador kommande år genom skadeinsekter som primärskadorna, alltså det stormen har orsakat. Jag ser det som utomordentligt allvarligt. Det är otroligt viktigt att man, förutom att man transporterar ut virket, kan få hantering på lagerterminaler på ett bra sätt, och också att skogsvårdsstyrelserna på ett ändamålsenligt sätt kan använda de pengar de har fått över 2005 och 2006 för att på alla sätt kunna bistå näringen för att reducera de här angreppen. Men det avgörande, Alf Eriksson, är att man får snabbt besked om att kunna tillförsäkra sig fortsatt transportkapacitet. Det är den helt avgörande frågan.

Återbeskogning är självfallet viktig, och det har nämnts tidigare. Det är viktigt att den återbeskogning som faktiskt redan i år kan ske, eftersom det finns plantor, också kan ske med de stödregler som senare kommer att beslutas om, alltså någon form av retroaktivitet.

Jan Andersson var inne på en central fråga, tycker jag, nämligen: Hur återskapa framtidstron? Det är alldeles uppenbart att det finns mängder med frågor som är helt centrala för de skogsägare som nu är drabbade och nu kanske har fått upparbetat eller väntar på upparbetning. För dem handlar det om skattejuridik, hur man ska kunna klara investeringar i framtiden och klara likviditeten på fastigheter. Det är helt avgörande för både de fastigheter och de bygder som är berörda att man får klara och

snabba besked. Och detta gäller, herr talman, generellt sett. Det är kolossalt viktigt för människor som har drabbats av denna fruktansvärda katastrof, som för enskilda människor innebär, vilket också tidigare sagts, att stora värden och gångna generationers arbete spolierats, att man får besked och att man upplever att statsmakterna – regering, riksdag och myndigheter – ger klara besked på sikt så att man har en möjlighet att agera framöver. Detta är en helt avgörande fråga.

Herr talman! Jag träffade en person för någon vecka sedan som undrade: Har ni städat upp i skogen i Småland nu? Det visar, liksom det samtal som följde, att man hade ganska liten hum om vad det handlar om, det här. Det människorna många gånger där nere i Småland och säkert i Halland och runtomkring är rädda för, det är att mediernas strålkastarljus nu flyttas till ett annat område och andra frågor, och att man på något sätt blir lite bortglömd, om man får uttrycka det så. Det är viktigt för de här människorna, också för att ge dem möjligheter att utveckla och återskapa sin framtidsstro, att de känner att Sverige som nation är med och kan stötta och backa upp dem.

Jag är alldeles övertygad om att inte bara smålänningarna med sin berömda Smålandsanda och sin känsla för vad förvaltarskapstanken innebär är beredda att börja om på nytt, även om det kan vara tungt. Det är många starka känslor som finns med i detta när de ser hur ett par tre generationers arbete har förstörts under några timmar den 8 och 9 januari. Men jag är övertygad om att de är mycket behjälpta av och behöver känna det stödet som en aktiv insats från regering och riksdag innebär.

Det är utifrån den utgångspunkten som jag och säkert Moderata samlingspartiet kommer att värdera framtida agerande från regeringen – just regeringens förmåga att kunna ge dessa långsiktiga vägledningar. Alf Eriksson har nu en utsökt möjlighet att kunna biträda och hjälpa både aktörerna och de människor som ser hur timmervältorna växer och växer och riskerar att bli någonting som förstör miljardvärden därför att regeringen ännu inte har kommit till skott med en så elementär fråga som att säkerställa transportkapacitet när vi har denna stora logistiska utmaning, den största logistiska utmaning som vi över huvud taget har stått inför i Sverige. Att inte nu ge någon form av besked här kommer vi att uppfatta som att regeringen inte lever upp till det man har sagt, nämligen att hantera den här konflikten med omtanke om enskilda och om svensk skogsnäring, som betyder så kolossalt mycket.

Anf. 26 GUNNAR NORDMARK (fp):

Herr talman! Har ni inte fått bort det där än? En taxichaufför som körde mig från Växjö flygplats in till min bostad i Växjö berättade att han hade fått den frågan av en person som han hade hämtat från Stockholmsplanet några dagar tidigare. Har ni inte fått bort det där än?

Sedan tittade taxichauffören och jag ut över det som en del har liknat vid plockepinn, men som mer liknar de skogar i Sibirien som slogs ned av en av de största kometer som har träffat den här jorden i modern tid, kring förra sekelskiftet. Taxichauffören skakade på huvudet och sade: De fattar ingenting.

Det är lätt att instämma i detta.

Det är nu snart tre månader sedan södra Sverige drabbades av en av de värsta stormarna i mannaminne. Den här debatten har varit ett sätt att

utvärdera hur myndigheter, regering och andra har hanterat stormen Gudruns efterbörd.

Inledningsvis agerade myndigheter och regering snabbt och effektivt. Skogsnäring och opposition har ju på olika sätt talat om att man tyckte att agerandet var bra. Tyvärr är det på det sättet att detta inte i alla delar har präglat handläggningen av frågorna som berör stormen efter det. Vi har varit inne på transporterna, och här har diskuterats besprutning och så vidare. Jag tror att det är viktigt att klargöra här att avgörande för att om det ska bli någon kemisk bekämpning eller inte är att vi lyckas få undan virket i tid. Det är absolut avgörande. Folkpartiet lyfte i sin motion fram att vi i görligaste mån måste se till att det inte blir nödvändigt med någon bekämpning. Det är viktigt för de människor som arbetar i skogen – skogen är en arbetsplats. Det är viktigt för de människor som använder skogen som rekreationsområde. Det är viktigt för den flora och den fauna som finns i skogen i de drabbade områdena.

Det är av stor vikt att man får ut det stormfällda virket ur skogen och till terminal inom de planerade tidsramarna, det vill säga före midsommar 2006. För närvarande prioriteras lagret av timmer och att forsla iväg detta. Under tiden växer lagret av massaved som ligger vid vägen. Ju längre virket ligger kvar i skogen eller vid vägen, desto större blir risken för angrepp av skadeinsekter. Vi vet alla att omfattande angrepp av skadeinsekter dels innebär stora värdeförsämringar på det stormfällda virket, dels drastiskt ökar risken för skadeangrepp på stående skog. Både för att klara skogsskyddet och för att rädda virkesvärdet är det nödvändigt att ha god tillgång på transportbilar.

Här har hittills regeringen misslyckats att ge det besked som efterfrågas. Trots det stora antalet bilar som finns i området utgör transporterna den flaskhals som finns när det gäller att ta hand om virket. Tidvis har den här flaskhalsen gjort att man har varit tvungen att göra ett avverkningstopp.

Om en månad och tre dagar, det vill säga den 30 juni, går tillstånden ut för de utländska åkare som kör i Sverige. I området finns i dag drygt 1 200 bilar enligt beräkning. Av dessa är 432 bilar utländska. Samtidigt gör man bedömningen att om de inte får tillstånd så försvinner de. Det bedöms också att drygt 200 svenska bilar kommer att tas ur drift kring midsommar, eftersom folk då går på semester. Det vill säga om en månad och tre dagar kan det vara så att den lastbilsflotta halveras som hittills ändå förhållandevis framgångsrikt har lyckats föra ut virke ur skogen och föra det till terminal. Det är det som gör att ett besked från regeringen är nödvändigt när det gäller ett tillstånd för utländska åkare att fortsätta att köra. Det kanske är en av de viktigaste frågorna i den här debatten i dag.

Jag är förvånad över att det är så pass tyst från regeringspartiets företrädare i den här frågan. Det vore bra om vi kunde få ett besked. Kommer ni att driva på? Kommer ni att se till att tillstånden kommer fram i tid? Det är nödvändigt.

Anf. 27 ÅSA DOMEIJ (mp):

Herr talman! Jag begärde ordet när Anita Brodén tog upp den viktiga transportfrågan i sin replikväxling med Alf Eriksson. Jag blev bekymrad

Prot. 2004/05:128

27 maj

Ändringar i
skogsvårdslagen m.m.

när Alf Eriksson inte ville ge besked om att han i alla fall tänkte verka för fortsatt tillstånd för de utländska bilarna.

Jag var positiv i mitt anförande och sade att upparbetning av virke i skogen och transporter går bättre än vad många hade trott. Men en förutsättning för det är ju att vi har fått in den utländska transportkapaciteten. Ännu bättre hade det gått om regeringens beslut i den frågan hade kommit tidigare. För att det här fortsättningsvis ska kunna fungera behövs det förlängda tillstånd.

Man kan inte nog understryka hur viktigt det är att vi nu framåt får behålla de åkare som finns i Sverige. Risken blir större ju längre det dröjer att de skaffar sig andra kontrakt och avtal och lämnar Sverige. Det är inget som vi vet något om.

Nu såg jag att Alf Eriksson begärde replik. Jag hoppas att jag missuppfattade dig och att du tänkte jobba för ett fortsatt tillstånd för de utländska åkarna.

Anf. 28 ALF ERIKSSON (s) replik:

Herr talman! Det är synd om det har uppfattats så att jag hade en njugg inställning till de utländska åkarna. Jag försökte förklara att för det första kan man inte bevilja några dispenser förrän ansökan har kommit in. Så var situationen när vi hade hearingen. Nu har de uppenbarligen kommit in. Jag är den förste som stämmer upp i kören att det här måste lösas och så fort som möjligt. Jag försökte säga det. Nu gör jag det en gång till för att det ska bli klart och tydligt. Mer besked än så kan jag inte lämna i dag. Frågan bereds. Jag ska göra allt vad jag kan för att det ska komma ett positivt besked så fort som möjligt.

Anf. 29 ÅSA DOMEIJ (mp) replik:

Herr talman! Jag är jätteglad att Alf Eriksson var så tydlig nu. Det innebär ju att vi har en väldigt betryggande majoritet i riksdagen för att den här frågan ska lösas så snart som möjligt.

Överläggningen var härmed avslutad.

(Beslut skulle fattas den 1 juni.)

3 § Ändringar i jordförvärvslagen

Föredrogs

bostadsutskottets betänkande 2004/05:BoU7

Ändringar i jordförvärvslagen (prop. 2004/05:53).

Anf. 30 EWA THALÉN FINNÉ (m):

Herr talman! I detta ärende behandlar bostadsutskottet regeringens proposition om vissa ändringar i jordförvärvslagen.

Begränsningar när det gäller att köpa och sälja jordbruksmark och skogsmark har funnits i ungefär hundra år. Under denna tidsrymd har mycket stora förändringar skett i Sverige. Nu tycker vi moderater att det borde vara dags att utreda vad som krävs för att helt ta bort jordförvärvslagen.

Jordförvärvslagen har historiskt använts som ett instrument för att påskynda rationaliseringar av innehavet av lantbruksmark. Modellen innebär att statliga tjänstemän hade avgörande inflytande över vilka som fick köpa fastigheter och till vilket pris. I dagsläget är lagen mer utformad för att hävda enskilda människors fria avtalsrätt, men vissa inskränkningar av äganderätten finns kvar i vissa delar av landet, en kränkning av en väsentlig del av äganderätten, rätten att fritt få sälja sin egendom till vem man vill.

Jag ska i mitt anförande framför allt ta upp de delar som vi moderater vänder oss emot. Det är delar som vi anser måste utredas vidare.

För det första tycker vi att reglerna när det gäller boplikten ska slopas. Dessa regler skapar i princip enbart administrativt trassel som kostar pengar. Denna boplikt har inte på något avgörande sätt påverkat antalet bofasta i glesbygden. Den har heller inte påverkat näringslivsutvecklingen.

Vårt moderata ställningstagande i denna fråga är att reglerna om boplikt ska tas bort, inte förstärkas. Jag kan dessutom konstatera att regeringens egen utredning förordar att glesbygdsreglerna slopas. Det är inget som delas av en majoritet här i kammaren.

Grunden för att få många att bo i glesbygd anser vi inte ligger i om staten kräver boplikt. Grunden för att bo på landet är naturligtvis att man kan försörja sig. För att detta ska vara möjligt anser vi att det är väsentligt mycket viktigare att se över infrastrukturinvesteringar och företagsklimat. Ett gott företagsklimat som förordar framför allt småföretagande tror jag i mycket hög grad skulle gynna just glesbygden och skulle kunna skapa en positiv befolkningsutveckling. Jag tror att om förutsättningarna för försörjning stärktes finns det många som vill bo på landet.

Dock ska jag säga att vi gör ett litet undantag i vårt ställningstagande när det gäller förvärven i omarronderingsområdena. Där kan det till dess att omarronderingen är genomförd vara adekvat att reglerna finns kvar. Därefter ska reglerna bort även i dessa områden.

När det gäller juridiska personers möjlighet att förvärva egendomar har vi en ståndpunkt när det gäller jordbruksmark och en annan när det gäller skogsmark. När det gäller jordbrukspolitiken är den gemensam för hela EU. Där pågår ett ständigt ökat konkurrenstryck, bland annat vad gäller kraven på frihandel, vilket vi tycker är positivt. Detta skapar behov av rationaliseringar. Det kommer troligtvis att innebära att jordbruksmark kommer att behöva byta ägare för att öka förutsättningar för effektivare produktion. Dessutom pågår även inom jordbruket generationsväxlingar.

Redan i dagsläget drivs många jordbruk av en juridisk person i form av handelsbolag eller aktiebolag. Bolagsformen har många fördelar om flera personer är inblandade i driften och ägandet. Begränsningar i juridiska personers köp av jordbruksmark fyller enligt vår mening inte längre någon funktion. Tvärtom kan de utgöra hinder för ett rationellt jordbruk. Därför ska inte köp av jordbruksmark förvärvsprövas.

När det gäller skogsmark vill vi i grunden även där ta bort förvärvsprövningen. Dock har vi i dagsläget valt att inte ta det steget. Vi anser att innan det steget kan tas behöver vissa delar utredas. En farhåga vi kan se om förvärvsprövningen slopas fullt ut gäller framför allt norra Sverige, där vi ser ett stort skogsinnehav av framför allt mycket stora juridiska personer där staten är en av dessa stora skogsägare. I Norrland är stat och

bolag dominerande skogsägare, vilket vi kan se som ett bekymmer eftersom enskilda individer lätt kommer i underläge jämfört med stora bolag om de konkurrerar om samma mark. Däremot i Götaland är merparten av skogsmarken ägd av enskilda personer. Förutsättningar för skogsförvärv skiljer sig därför åt i olika delar av Sverige.

Förvärvsprövningen av juridiska personers köp av skogsmark kan därför fylla en funktion för ett spritt ägande av marken.

Därutöver har ofta stora bolag och staten en bättre konkurrenssituation än mindre bolag. Mindre skogsindustrier har i dagens lagstiftning ett försteg framför större juridiska personer.

Avsikten med förvärvsprövningen är att ge vissa köpare företräde framför andra. Detta medför dock alltid inskränkningar i äganderätten eftersom säljaren inte fritt får välja vem som blir köpare. Detta kan få som konsekvens att priset blir lägre än vad det hade blivit på en fri marknad.

Jag vill dock påpeka att priset inte alltid är styrande för säljaren vid val av köpare. Valet görs även med andra synpunkter, till exempel känslomässiga.

Det finns anledning att se över reglerna för juridiska personers förvärv av skogsmark. En ny avvägning bör göras mellan inskränkt äganderätt och eventuella fördelar med bibehållen förvärvsprövning. Uppdraget bör ges till Skogsutredningen.

Vi anser att det skulle bli problematiskt om ett fåtal bolag ägde nästan all skogsmark i Sverige eftersom det skulle kunna ge upphov till minskad konkurrens.

Det är dock mer en generell fråga som gäller fördelar med konkurrens och nackdelar med ägarkoncentration och bör behandlas som en sådan. Därför bör konkurrenslagstiftningen ses över och säkerställa att den på ett effektivt sätt omfattar ägandet av skogsfastigheter.

Då vi anser att förvärvsprövningen endast ska gälla förvärv av skogsmark bör det prövas om inte jordförvärvslagen kan upphävas och relevanta delar i stället inarbetas i skogsvårdslagen. På vilket sätt detta ska ske bör även det ges i uppgift till Skogsutredningen.

Slutligen, herr talman, vill jag yrka bifall till reservation 1. Jag står naturligtvis även bakom övriga moderata reservationer.
(Applåder)

Anf. 31 LARS TYSKLIND (fp):

Herr talman! Det vi nu ska diskutera har naturligtvis flera beröringspunkter med det som diskuterades alldeles nyss när det gäller ändringar i skogsvårdslagen. Det är ändå viktigt att se att ändringar i jordförvärvslagen gäller fastighetsrättsliga frågor och är mer inriktat på ägande.

Jag vill börja med att yrka bifall till reservation nr 2, som innebär att vi från Folkpartiet vill ha ett tillkännagivande till regeringen att jordförvärvslagen avskaffas.

Vi föreslår i sammanhanget att lägga reglerna kring förvärv av omarrenderingsområden till annan lagstiftning samt att konkurrenslagstiftningen ses över för att man ska förhindra icke önskvärda ägarkoncentrationer av skogsfastigheter.

Varför nu detta till synes i viss mån radikala förslag?

Det har mycket med grundläggande ideologiska utgångspunkter att göra.

Vi har en inställning till det enskilda ägandet. Man ska i princip kunna sälja till vem man vill. För att göra inskränkningar i denna dispositionsrätt måste det finnas klara motiv för att uppnå vissa för samhället viktiga andra mål. Vi tycker att det saknas sådana motiv.

Vidare har vi grundinställningen att vi ska utgå ifrån att människor är ärliga och vill ta ansvar för och vårda det man äger. Om man har den utgångspunkten kommer man nog till andra slutsatser när det gäller lagstiftningen.

Den proposition som ligger som grund för betänkandet syftar huvudsakligen till att skärpa jordförvärvslagen för att hindra så kallade exploaterande förvärv av skog. Det är det som till vardags kallas för skogsklippare.

Vi säger inte att problemet inte finns. Det är klart att det finns, även om det är i begränsad omfattning och inom vissa områden. Och som det sades tidigare i debatten är det klart att det uppstår en viss upprördhet när det inträffar.

Detta motiverar inte i sig en krånglig lagstiftning kring själva förvärvet. Lösningen ligger alltså inte i förvärvet, anser vi, utan i stället i att man via skogsvårdslagen tvingar den som förvärvar eller äger skogsmark att ta ansvar för sin mark.

Dagens generation får naturligtvis inte missköta skogen på sådant sätt att framtida generationer drabbas.

Jag tycker att denna ståndpunkt klargjordes väldigt tydligt i den föregående debatten kring skogsvårdslagen.

Vi delar alltså Jordförvärvsutredningens förslag att problemet med exploaterande förvärv inte ska mötas med jordförvärvslagen utan med skärpningar i tillämpningen av skogsvårdslagen och i viss mån fastighetsbildningslagen.

Även när det gäller andra inslag i nuvarande jordförvärvslag anser vi att annan lagstiftning är bättre lämpad för att man ska uppnå målen.

Även när det gäller frågan om förvärv i glesbygd delar Folkpartiet Jordförvärvsutredningens förslag om att glesbygdsbestämmelserna bör slopas. Denna typ av lagstiftning har inte visat sig resultera i ett ökat varaktigt boende i glesbygd. Det finns en klar obalans mellan ingreppet i friheten att disponera egendom och vad som uppnås. Vi tycker därför att en skärpning i lagstiftningen är helt fel väg att gå.

Vi anser inte att ökad boplikt heller i fortsättningen kommer att vara ett medel att uppnå detta boende. Precis som föregående talare sade är det faktorer som infrastruktur, företagspolitik och så vidare som är betydligt viktigare för att man ska kunna bo på landsbygden.

Folkpartiet delar uppfattningen att det är bra med balans mellan olika ägarkategorier. Det skulle naturligtvis inte alls vara bra om det fanns några stora bolag som ägde större delen av Sveriges skogar.

Det är, som också nämdes av föregående talare, en fråga om ägar-koncentration och konkurrens. Man ska lagstiftningsmässigt behandla det utifrån detta. Därför föreslår vi från Folkpartiets sida att man ser över konkurrenslagstiftningen så att den på ett bra sätt innefattar även lant-

Prot. 2004/05:128

27 maj

*Ändringar i
jordförvärvslagen*

bruksegendomar. Jag är inte riktigt säker på att man kan applicera detta i dag. Det krävs naturligtvis en översyn och vissa förändringar.

Ett tredje motiv för jordförvärvslagen är ju frågan om omarronderingsområden. Vi anser från Folkpartiets sida att det naturligtvis är angeläget att inte omarronderingarna fördröjs. Vi menar dock att man bör kunna lägga regelverket kring detta i en helt annan lagstiftning, till exempel fastighetsbildningslagen.

Herr talman! Eftersom vi vill avskaffa eller flytta samtliga bestämmelser som motiverar att det finns en jordförvärvslag blir den naturliga slutsatsen att vi ska avskaffa den. Då blir plötsligt förslaget inte så radikalt, utan det har en logisk grund.

Jag yrkar alltså bifall till reservation nr 2.
(Applåder)

Anf. 32 DAN KIHLESTRÖM (kd):

Herr talman! Inledningsvis yrkar jag bifall till reservation nr 14 under punkt 7.

Vi kristdemokrater har synpunkter på förslagen i betänkandet. Jag ska något utveckla dem, men innan jag går in på det vill jag säga något om en levande och livskraftig landsbygd som verkligen hör hemma i det här sammanhanget.

Denna grundsyn har varit och är vägledande för hur vi ser på bland annat kompensationsprincipen som tas upp i betänkandet.

Lantbruks- och skogsnäringarna har en central betydelse för en livskraftig landsbygd. Det är angeläget att framhålla sambandet mellan företagsklimatet och landsbygdens utveckling. En levande landsbygd kräver inte bara en fungerande jordbrukspolitik, utan även goda villkor för småföretagande.

Regering och riksdag har tidigare markerat samstämmighet i synen på ägarstrukturen i det svenska skogsbruket, vilket har inneburit att det enskilda ägandet ska stimuleras i förhållande till ett ökat storbolagsäggande. Även fortsättningsvis bör alltså det enskilda ägandet i svenskt skogsbruk främjas.

De inskränkningar i äganderätten som jordförvärvslagen innebär har befunnits motiverade för att åstadkomma mer rationella brukningsenheter inom jord- och skogsbruket för att upprätthålla balansen emellan olika ägarkategorier och för att förhindra så kallat klipperi, det vill säga att skogsfastigheter förvärfvas för att sedan snabbt avverkas och säljas vidare utan att återväxtåtgärder är genomförda.

När, som i dag är fallet, en inskränkning finns för fysiska personers förvärv av mark i glesbygd, ska denna utformas på ett sätt som faktiskt kan motverka de exploaterande förvärven. Skärpningen i kravet på bosättning i glesbygd vid tillståndsfria förvärv och slopandet av möjligheten till bosättningsåtagande skapar bättre förutsättningar att stävja klipperiet. Det återstår dock att se vilken effekt dessa lagändringar, tillsammans med de föreslagna ändringarna i skogsvårdslagen, kommer att få i praktiken.

Det är egentligen ganska märkligt att det har varit möjligt för en köpare att utnyttja marken innan överlåtelsen har fullbordats eller förvärvstillstånd har beviljats. Nu är det kanske inte så vattentätt som det ser ut med de nya lagförslagen. I vissa områden kan en köpare avverka skogen

och därefter försvinna utan att erlagga köpeskillingen. I det här sammanhanget vill jag hänvisa till ett särskilt yttrande från Kristdemokraterna i det förra betänkandet som diskuterades. Det skulle vara intressant att höra någon kommentar från Socialdemokraterna om vattentätheten i den nya lagstiftningen.

Kristdemokraterna instämmer i Jordförvärvsutredningens bedömning att det alltså finns skäl att ha kvar en reglering som begränsar juridiska personers möjligheter att förvärva jordbruks- och skogsmark.

Trots att regeringens förslag sägs ta sin utgångspunkt i principen att den nuvarande balansen mellan ägarkategorier ska upprätthållas, urholkas denna till viss del i dagens betänkande. Grundläggande för upprätthållandet av balansen mellan ägarkategorierna är bestämmelsen om kompensationsmark, vilket innebär att juridiska personer vid förvärv från fysiska personer ska avstå annan mark med motsvarande storlek eller värde. Denna kompensationsbestämmelse föreslås nu förenklas. Är inte det egentligen en urholkning? Det kan konstateras att privatpersoners ställning försvagas i förhållande till bolagens.

Statlig naturvårdsmark bör inte räknas som kompensationsmark. Effekten av majoritetens förslag blir att andelen mark som ägs av fysiska personer minskar i förhållande till juridiska personers ägande.

Regeringen medger implicit att detta innebär ett brott mot principen om balans mellan ägarkategorier, men argumenterar att den mark som är "aktuell" för naturvårdsändamål utgör en "försumbar del" av den totala jord- och skogsmarken.

Jag tycker att det är viktigare att ta fasta på att principen bryts än att lite lättsinnigt resonera om den påstått försumbara omfattningen. Det är otillfredsställande att lagändringen utgår från den omfattning som nu är aktuell. Förhållandena kan ju lätt ändras också i en nära framtid.

En sådan farhåga är särskilt påkallad mot bakgrund av den målsättning regeringen angivit, att 900 000 hektar skyddsvärd skogsmark ska undantas från skogsproduktion till år 2010. Av detta uppskattas staten, bland annat genom inköp, avsätta 400 000 hektar.

Mark som staten köpt för naturvårdsändamål ska väl ändå inte kunna användas för att ytterligare inskränka fysiska personers ägande. Ett avslag på propositionens förslag innebär enligt Kristdemokraterna inte att det offentliga eller det privata möjligheter att bedriva naturvård försämras. Statens köp av skog i naturvårdssyfte bör snarare minska än öka. Staten bör i första hand verka för en ökad biologisk mångfald genom att underlätta för frivilliga avsättningar. Jag tror att staten genom naturvårdsavtal kan nå minst lika långt som genom statlig avsättning. Konkreta exempel visar också detta.

Riksdagen bör därför avslå regeringens förslag till 6 § andra stycket 2 b jordförvärvslagen, om att mark som juridiska personer avstår till staten för naturvårdsändamål ska godtas som kompensationsmark.

Herr talman! Det sista jag vill ta upp är att fysiska personer fortfarande i vissa fall bör ha företräde framför skogsindustrin. Sedan tidigare finns ett undantag från kravet om upplåtande av kompensationsmark till fysiska personer för sådana juridiska personer som på orten bedriver skogsindustriell verksamhet.

Regeringen hävdar att bestämmelsen om att fysiska personer i vissa fall ska ha företräde vid förvärv är föråldrad, eftersom jordförvärvslagen inte längre har samma rationaliseringssyften som tidigare. Trots detta konstaterande har regeringen valt att gå emot Jordförvärvsutredningens förslag vad gäller att fasa ut de särskilda bestämmelserna i omarronderingsområdena, alltså starkt ägosplittrade områden, eftersom lagens rationaliseringsaspekter alltjämt gäller i dessa områden.

Regeringens avgränsning av rationaliseringsaspekten till att gälla de omarronderingsområden som pekas ut i jordförvärvsförordningen, och som omfattar hela församlingar, är enligt Kristdemokraterna en grov förenkling. Lagens nu gällande formulering, där fysiska personer av rationaliseringsskäl kan ges företräde vid förvärv, äger fortfarande bäringhet.

Då dessa vidare rationaliseringsbehov fortfarande föreligger, om än i inte särskilt stor omfattning, anser vi kristdemokrater att det är förhastat att avskaffa bestämmelsen i jordförvärvslagen att fysiska personer boende på orten i vissa fall ska ha företräde framför juridiska personer vid förvärv. Bestämmelsen bör finnas kvar också i den moderniserade version av jordförvärvslagen som föreslås i dagens betänkande.

(Applåder)

Anf. 33 RIGMOR STENMARK (c):

Herr talman! Livskraftiga lantbruk är en motor för landsbygden. Med ett konkurrenskraftigt lantbruk följer också livsmedelsförädlingsföretag, turistnäring och småskaligt skogsbruk. Sveriges lantbruk och dess brukare har stor betydelse för hela Sverige, för oss alla som lever och bor här. Drygt 10 % av sysselsättningen i landet har jord- och skogsbruket som grund. Det kanske inte låter så mycket, men det är lätt att inse att de näringarna tillsammans med förädlingsindustrin utgör en stor och betydande del för oss som får vår utkomst därifrån.

Det krävs en modern jord- och skogsbrukspolitik, en politik som är baserad på god kunskap om näringarnas betydelse och inte minst på förutsättningarna för skogs- och lantbruksföretagen i vårt land. Det ska vara en modern jord- och skogsbrukspolitik som ger möjligheter även för kommande generationer. En modern jord- och skogsbrukspolitik måste även innefatta en bra och säker markpolitik som främjar familjejordbruket.

En aktiv landsbygdspolitik innebär inte för oss i Centerpartiet att alla områden ska se exakt likadana ut. Centerpartiet anser att olika områden och regioner utvecklas bäst om man utgår ifrån de egna förutsättningarna. Det gäller alltså att fördela makten till de enskilda människorna, till lokala och regionala företag, för att ge människor befogenheter och inte bara skyldigheter.

När det gäller jordförvärvslagen tycker vi från Centerpartiet att det är bra att den har setts över. Den översyn som gjorts visar på att arbetet med översynen ändå måste fortsätta. Det måste bli en tydlig inriktning så att vi i Sverige får en markpolitik som gör att vår landsbygd och de företag som bär upp den ges en möjlighet att utvecklas på ett positivt sätt, till gagn för hela vårt land.

Har ni tänkt på hur det skulle se ut när ni färdas genom Sverige om det inte skulle finnas några som brukade marken? Har ni tänkt på hur det skulle se ut om alla våra små jordbruk lades ned? Dessvärre kan vi i dag se hur kämpigt många familjelantbruk har det med sina företag. Konkurrensen med övriga Europa är inte tillfyllest. Det finns mycket att göra för att vi ska få konkurrensneutralitet och lika villkor.

Centerpartiet anser att det ska råda ett underifrånperspektiv på de förslag som vi har att behandla i alla beslutande församlingar. Därför ska jordförvärvslagen vara kvar. Det finns ingen som kräver att den ska tas bort, däremot förbättras.

När det gäller exploaterade förvärv, det vill säga att komma till rätta med de så kallade skogsklipparna, de som köper upp skog och avverkar den utan att ha någon känsla för att skogsbruket ska vara uthålligt, har vi i Centerpartiet krävt skärpningar i lagstiftningen.

Uttag av skog ska inte få göras innan man har fått lagfart för fastigheten. Det ska vara en tydligare koppling till boendet.

I likhet med flera remissinstanser anser vi att det bör göras mycket tydligt att företrädare alltid ska ges vid förvärv till någon som redan bor och verkar på bygden och att det finns ett klart behov av fastigheter som främjar sysselsättningen på orten.

När det gäller juridiska personers förvärv blir det med det förslag som nu finns lättare för juridiska personer att köpa upp skogsmark. Detta är till nackdel för fysiska personer, nackdel för boende i bygden och för dem som driver så kallade familjeskogsjordbruk. Detta stämmer inte för oss i Centerpartiet. Varför vill majoriteten försäkra för de små företagen och för familje- och skogsjordbruken?

Juridiska personer ges rätt till kompensationsfritt förvärv. Ett fåtal stora bolag kan komma att dominera som ägare till den svenska skogen. Resultatet blir en snedvridning av ägarstrukturen – en balans som vi har tyckt har varit bra och som vi har varit överens om tidigare. Varför vill man snedvrida ägarstrukturen?

Jag anser att nya storägare inte är något alternativ. Det främjar inte vårt lands intressen på något sätt. Centerpartiet vill i stället se ett skapande av fler mindre företag, fler självbärande enheter i skogen. Det skulle ge möjlighet till nystart och behållande av såväl skogsföretag som mindre skogsindustrier.

I de fall juridiska personer får förvärvstillstånd för köp anser vi i Centerpartiet att det bör införas skärpningar av kompensationsprincipen. Kompensationsmark och förvärvad mark ska ligga i samma geografiska område. Registrering av juridiska personers köp och försäljningar ska ske, och juridiska personer som i större omfattning verkar på fastighetsmarknaden ska avkrävas årliga maktbalanser.

Förslagen till lättnader för de stora skogsbolagen att förvärva skogsmark utan att lämna kompensationsmark innebär lättnader och förenklingar för de stora skogsbolagen att köpa upp mark utan att behöva kompensera mark till de lokalt boende markägarna. Några andra värden än de rent ekonomiska kommer inte att få något som helst avgörande. Vi som är små skogsbrukare har tydligen inte någon plats i majoritetens vare sig tanke eller hjärta. Detta är inte bra. Jag frågar mig varför. Vad är syftet? Menar majoriteten i utskottet att vi bara ska ha ett antal stora skogsbruk i Sverige? Är det verkligen de stora som i första hand behöver lättnader?

Vi i Centerpartiet delar inte den uppfattningen. Vi kräver en förnyad översyn av jordförvärvslagen, som har till syfte att stärka familjejordbruken samt se till att ägarbalansen i Sverige behålls.

Herr talman! Jag yrkar bifall till reservationerna 13 och 14.
(Applåder)

Anf. 34 GUNNAR SANDBERG (s):

Herr talman! Jordförvärvslagen är en krånglig lag, och jag utgår från att alla tycker att den är krånglig, men inte alls för den skull oviktig. Jag märker att den borgerliga alliansen kanske inte är alldeles enig. En del vill ha bort lagen eller delar av den. Jag tackar Rigmor Stenmark för att hon tycker att jordförvärvslagen ska vara kvar.

Jag vill inledningsvis yrka bifall till utskottets förslag och därmed avslag på samtliga reservationer. De ändringar som föreslås är inriktade på bestämmelser om tillstånd vid förvärv av lantbruksegendom i glesbygd samt på bestämmelser om juridiska personers förvärv av lantbruksegendom. När det gäller förvärv av lantbruksegendom i glesbygd skärps bestämmelserna – detta genom att vissa tidigare tillståndsfria förvärv nu blir tillståndspliktiga. Syftet är att motverka så kallade exploaterade förvärv. Förslaget innebär att den tid en person måste ha varit bosatt i glesbygd inom den kommun där fastigheten är belägen för att kunna göra tillståndsfria förvärv förlängs från dagens sex månader till ett år.

Dessutom föreslås att möjligheten att undgå tillståndsplikt genom bostättningsåtagande på fastigheten tas bort. I propositionen föreslås i stället att den som kan göra sannolikt att han eller hon varaktigt kommer att bosätta sig på fastigheten eller att förvärvet varaktigt kommer att främja sysselsättningen på orten inte ska vägras tillstånd.

När det gäller juridiska personers möjligheter att förvärva lantbruksegendom innebär förslaget förenklingar. Juridiska personer föreslås få förvärva lantbruksegendom från andra juridiska personer utan förvärvstillstånd. Förslaget innehåller också ytterligare förenklingar när det gäller bestämmelser om kompensationsfria förvärv och lämnande av kompensationsmark vid juridisk persons förvärv av lantbruksegendom från fysisk person.

I ett par reservationer yrkas att jordförvärvslagen slopas helt eller delvis. Jag yrkar avslag på dessa – detta med hänvisning till syftet med lagen. Lagen fyller en regionalpolitisk funktion och har så gjort i många år. Den fyller en viktig roll i att verka för en sund arbetsmarknad över hela landet. Den är viktig för att motverka en osund marknad på jordbruksfastigheter. Vi vill inte hamna i en situation där det spekuleras friskt på sådana fastigheter.

Det är viktigt att bibehålla balansen mellan olika ägarkategorier. Det är därför som juridiska personers möjligheter till förvärv har begränsats. Genom omfattande privat ägande säkras en mångfald av olika brukningsmetoder i jord- och skogsbruket. Ett ökat bolagsägande leder därmed till att marken ägs av personer som finns i en annan yrkesverksamhet än just jord- och skogsbruk. För att undvika en spekulativ marknad på mark avsedd för jord- och skogsbruk är det av stor vikt att ha tydliga regler för förvärven. Ett ökat bolagsägande ökar risken för att marken blir så pass dyr att jord- och skogsbrukare förmodligen inte har möjlighet att förvärva den lantbruksegendom de behöver för sin sysselsättning.

Balansen mellan ägarkategorier när det gäller ägande av mark är viktig. Därför ska juridiska personers möjligheter till förvärv även i fortsättningen vara tydligt reglerade. Dan Kihlströms vattentäthet i lagen är svårt att få. Det är alltid svårt att få till lagar som följs av alla. Det är också olagligt att ha ihjäl folk.

Prot. 2004/05:128
27 maj

*Ändringar i
jordförvärvslagen*

Anf. 35 EWA THALÉN FINNÉ (m) replik:

Herr talman! Jag har en liten fundering runt boplikten. Som vi har varit inne på eller som vi har läst både i propositionen och i betänkandet har vi haft regleringar om boplikt sedan 40-talet någon gång. Då blir min fundering om det här har gjort någon stor skillnad. Är det så att alla bor kvar i glesbygden? Eller är det så att väldigt många har flyttat därifrån? Min syn är att väldigt många flyttar från glesbygd. Det kanske är helt andra bitar man måste ta upp – investeringar på infrastruktur, småföretagsamhet och hur man kan försörja sig på landsbygden. Det är väl snarare det som är underifrånperspektivet. Man bosätter sig på landsbygden enbart om man kan försörja sig.

Jag skulle vilja höra om Socialdemokraterna har några funderingar i de banorna.

Anf. 36 GUNNAR SANDBERG (s) replik:

Herr talman! Syftet med jordförvärvslagen är som sagt regionalpolitiskt. Låt oss se på bakgrunden till lagen. Jordförvärvslagen kom till i början av 1900-talet, då begränsningar av möjligheter till förvärv uppställdes för vissa ägarkategorier. År 1906 antogs bolagsförbudslagen, som i princip förbjuder bolag och andra juridiska personer att förvärva mark. År 1945 reglerades lagen för första gången för fysiska personer. De jordförvärvslagar som antogs 1955 och 1965 samt nuvarande jordförvärvslag som antogs 1979 byggde till stor på den så kallade rationaliseringsaspekten.

Jordförvärvslagen har därefter setts över 1987 och 1991, och då gällde det båda gångerna en avreglering av lagen. 1991 innebar det en omfattande avreglering, och den har utsatts för kritik eftersom reglerna har varit enkla att kringgå.

Avregleringen har ansetts öppna för nya kategorier av fastighetsköpare som i vissa fall inte har tillräckliga kunskaper om skogliga förhållanden eller förankring i skogsnäringen. Oseriösa förvärvare av skogsbruk, så kallade klippare, har förekommit i en inte försumbar omfattning.

Den bedömning som har gjorts är att ungefär vart tionde förvärv av skogsfastigheter på öppna marknaden var föremål för exploaterade avverkningar, och det rör sig om 100–150 förvärv per år.

Åter till syftet: Jordförvärvslagen finns till av regionalpolitiska skäl.

Anf. 37 EWA THALÉN FINNÉ (m) replik:

Herr talman! Jag konstaterar att jag inte fick något svar på frågan om detta har medfört att fler är bosatta på landsbygden. Detta handlade mest om regionalpolitiska skäl. Jag tror inte att regionalpolitik kan bygga på ett ovanifrånperspektiv, att staten ska reglera var folk ska bo. Man vill bo på landsbygden om man kan försörja sig. Det var det som jag ville föra ett resonemang om.

Det är intressant att regeringens egen utredning har kommit fram till att boplikten är förlegad och borde slopas.

Man jag fick inte heller något svar på frågan: Vad är det som skapar förutsättningar för att man ska kunna bo på landsbygden? Det är ju inte den här lagen, utan det är ju helt andra faktorer, att man kan försörja sig. Jag tror att många skulle bo på landet om det gick att försörja sig där eller gick att pendla till en tätort i närheten.

Det var det som jag ville föra ett resonemang om. Jag har också läst om 1906, 1940 och senare år. Men det här gäller: Vad är det som gör att man är intresserad av att bo på landet?

Anf. 38 GUNNAR SANDBERG (s) replik:

Herr talman! Den här lagen har ju inte trätt i kraft ännu, så vi kan väl avvakta och se vad som händer när den gör det. Jag tror att den får betydande effekter.

Anf. 39 LARS TYSKLIND (fp) replik:

Herr talman! Det som jag försökte att ta upp i mitt anförande och som jag hoppas gick fram var att man måste ha tydliga motiv för en lagstiftning. Den ska vara ändamålsenlig och man ska uppnå vissa mål med den. En lagstiftning har ju inget självändamål.

Som Gunnar Sandberg sade kan jordförvärvslagen upplevas lite krånglig. Jag undvek att gå in på teknikaliteter. Eftersom vårt grundförslag var att man skulle ta bort den lagen tyckte jag inte att det var så aktuellt.

Jag vill ändå kommentera detta med krånglighet. Att införa en skrivning som att det ska göras sannolikt att man ska bosätta sig på en ort gör ju inte saken mindre godtycklig.

Jag skulle också vilja att Gunnar Sandberg kommenterade det som Ewa Thalén Finné var inne på, nämligen boplikten. Jordförvärvsutredningen har kommit fram till en annan slutsats än vad regeringen och utskottsmajoriteten har gjort.

Man diskuterar också boplikt i andra sammanhang. När det gäller till exempel skärgårdsområden har man kommit till slutsatsen att en boplikt inte kommer att förändra situationen, utan det handlar om helt andra faktorer, möjligheten att försörja sig, infrastruktur, småföretagarpolitik och så vidare. Att boplikt skulle uppnå målet att folk skulle bo kvar i en bygd är bara en myt, skulle jag vilja påstå.

Anf. 40 GUNNAR SANDBERG (s) replik:

Herr talman! Vi har haft en del skogsklippare där jag kommer ifrån. Där har jordförvärvslagen inte haft någon betydelse för att få dem att bo kvar, snarare har de gjort det omöjligt för andra att bo kvar.

Återigen: Jag tror att denna lagändring, när den träder i kraft, får effekter på regionalpolitiken.

Anf. 41 LARS TYSKLIND (fp) replik:

Herr talman! Detta med skogsklippare visar väl egentligen att man kan kringgå lagen. Det är väl ett bevis på att lagen inte är ändamålsenlig. Men vi är naturligtvis helt överens om att man långsiktigt ska vårda sina

skogar och att det ska finnas ett regelverk kring detta. Det är inte det som skiljer ut Folkpartiet. Vi har naturligtvis samma målsättning, men vi tycker att det finns en mycket mer ändamålsenlig väg, att man ska gå via skogvårdslagstiftningen där alla ska åläggas att sköta sin egendom. Det är en självklarhet.

Om man har en solidarisk skyldighet att se till att återplantering sker finns det ingen möjlighet att syssla med det som man kallar för skogsklipperi.

Jag tycker att den här typen av lagstiftning där man ger sig på ägandet i stället för själva företeelsen inte är ändamålsenlig.

Anf. 42 GUNNAR SANDBERG (s) replik:

Herr talman! I Folkpartiets reservation står det att det finns ett mindre antal så kallade skogsklippare. Jag tycker inte att 100–150 stycken per år är ett mindre antal.

Vidare står det att de förvärvar skogsfastigheter med oseriösa avsikter och att detta inte kan motivera att man har en krånglig lagstiftning.

Det står också att dessa klippare har hittat kryphål. Visst, men det går inte att få en så att säga snustät lag. Men Folkpartiet anser att man i stället bör tvinga alla ägare av skogsfastigheter att ta ansvar för sin mark.

Då undrar jag: Hur ska man kunna tvinga skogsägare att plantera och vårda skogen?

Anf. 43 TALMANNEN:

Jag medger ett kort svar från Lars Tysklind.

Anf. 44 LARS TYSKLIND (fp) replik:

Herr talman: Det enkla svaret på den frågan är att det tvånget ska man uppnå med annan lagstiftning, och vi anser då att skogsvårdslagen är den väg som man ska gå.

Anf. 45 RIGMOR STENMARK (c) replik:

Herr talman! Jag har levt på landsbygden under större delen av mitt liv, och grunden för att kunna bo på landsbygden är varken vackert väder eller stora vägar. Det är naturligtvis ett bra komplement, men grunden för den svenska landsbygdens överlevnad är att det finns företagare, i första hand jord-, skogs- och familjejordbruk.

Då undrar jag om Socialdemokraterna vill ha en lagstiftning som bara gagnar de stora. Brukar inte lagstiftning ha som mål att skydda de svagare?

Anf. 46 GUNNAR SANDBERG (s) replik:

Herr talman! För att en lagstiftning om förvärvstillstånd vid köp av fast egendom ska vara förenligt med EG-domstolens rättspraxis krävs – som anförts av regeringen i propositionen – förutom att bestämmelser uppfyller ett syfte av allmänintresse, att bestämmelser inte är diskriminerande eller att de går längre än vad som är motiverat i förhållande till deras syfte.

Anf. 47 RIGMOR STENMARK (c) replik:

Herr talman! Det var ju inget svar. Jag måste också reagera på att du sade i talarstolen att det inte var så enkelt att åstadkomma en vattentät lagstiftning. Jag blir faktiskt lite bekymrad om vi har en regering och en majoritet i riksdagen som inte anser att lagstiftningen ska följas. Följer man inte lagen blir man bestraffad.

Jag frågar återigen: Är det verkligen Socialdemokraternas mening att man i första hand ska ge lätnader för de stora skogsbolagen på bekostnad av familjeföretag och små skogsbolag? Är det verkligen meningen?

Anf. 48 GUNNAR SANDBERG (s) replik:

Herr talman! Det förtjänar att uppmärksammas att regeringen med anledning av den remisskritik som framförts om att kravet att främja sysselsättningen på orten är alltför enkelt att uppfylla har förtydligat det remitterade förslaget så att det krävs att förvärvaren gör sannolikt att förvärvet främjar sysselsättningen på orten genom att det skapar eller bibehåller varaktiga arbetstillfällen.

Bestämmelser för juridiska personers möjlighet att förvärva mark för- enklas och moderniseras. Mark som köps och säljs mellan juridiska per- soner ska inte längre kräva tillstånd. Enligt vår mening är den avvägning som regeringen gjort av de olika intressen som gör sig gällande en god ståndpunkt. Upprätthållandet av ägarbalansen mellan fysiska personer och dödsbon å ena sidan och övriga juridiska personer, främst bolag, å andra sidan är betydelsefullt. Det finns därför skäl för riksdag och rege- ring att följa utvecklingen för att kunna förhindra ett alltför stort bolagsä- gande om utvecklingen skulle styra åt detta håll.

Anf. 49 OWE HELLBERG (v):

Herr talman! Jag tycker att förslagen i propositionen är bra. På någon punkt är de dock mindre tillfredsställande, och jag ska återkomma till varför.

I höstas motionerade jag för Vänsterpartiets räkning om att det var hög tid att göra något åt problematiken med det så kallade skogsklippe- riet. Vi krävde att bosättningskravet vid köp av skog i glesbygd skulle förlängas från dagens sex månader till tolv månader och att det skulle införas en tillståndsplikt för avverkning av denna skog. Båda förslagen är tillgodosedda i detta propositionsbetänkande, något vi hoppas ska kunna vara ett bidrag till den regionala utvecklingen i glesbygd. Alternativet för att få tillstånd att köpa skogsmark, att det varaktigt ska främja sysselsätt- ningen på orten, gör inte förslaget sämre, snarare tvärtom.

Ett annat förslag som är bra är möjligheten att vid köp av skogsmark i glesbygd kunna välja att avsätta kompensationsmark för reservatsbild- ning. Det gör det lättare att nå upp till den av riksdagen uppsatta målsätt- ningen att 5 % av den produktiva skogsmarken ska vara skyddad inom en snar framtid.

I mitt län, Gävleborg, ligger Sveriges skogrikaste landskap, nämligen Gästrikland. Där är bara ½ % av den produktiva skogsmarken avsatt som reservat, långtifrån den målsättning som råder enligt riksdagens beslut.

Den förändring jag är mindre glad över är möjligheten för juridiska personer att i vissa fall köpa mark utan att behöva kompensera med annan mark som behövs för jord- eller skogsbrukets rationalisering. Här går EU-kravet om kapitalets fria rörlighet före betydelsen av en aktiv regionalpolitik.

Centerns reservation sammanfaller med LRF:s ståndpunkter när det gäller detta. Dessa två parter blev tungan på vågen i folkomröstningen om EU-medlemskapet när Sverige gick med i EU. Egentligen delar jag Centerpartiets ståndpunkt men har insett att EU-lagstiftningen väger tyngre än ett remissvar från LRF där det hävdas att man kan bortse från denna lagstiftning. Det går tyvärr inte, något jag bara kan beklaga.

Den borgerliga maktalliansen, där man är så ense och tycker så mycket om varandra, visar ingen som helst enighet i den här frågan. Alliansen rämnar mitt itu. Moderaterna och Folkpartiet vill i princip avslå regeringens förslag; Centern och Kristdemokraterna vill på flera punkter ha en starkare lagstiftning. Centern och Kristdemokraterna gör ett ärligt försök att hävda regionalpolitikens betydelse; Folkpartiet och Moderaterna vill mer eller mindre avskaffa den i dessa frågor.

Hur ska ni få ihop detta? Det tror jag att väljarna är väldigt intresserade av.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut skulle fattas den 1 juni.)

4 § Marknadsmisbruk

Föredrogs
finansutskottets betänkande 2004/05:FiU27
Marknadsmisbruk (prop. 2004/05:142 delvis).

Talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut skulle fattas den 1 juni.)

5 § Bordläggning

Anmäldes och bordlades
Proposition
2004/05:165 Nya regler för tjänstepensionsinstitut

Skrivelse
2004/05:161 Sveriges politik för global utveckling

Arbetsmarknadsutskottets betänkande
2004/05:AU7 Ett utvidgat skydd mot könsdiskriminering

Prot. 2004/05:128
27 maj

*Ändringar i
jordförvärvslagen*

6 § Anmälan om frågor för skriftliga svar

Anmälades att följande frågor för skriftliga svar framställdes

den 27 maj

2004/05:1731 av *Ann-Marie Fagerström* (s) till justitieminister Thomas Bodström

Rättshjälp

2004/05:1732 av *Lena Adelsohn Liljeroth* (m) till justitieminister Thomas Bodström

Rätten att bära tågassprej

2004/05:1733 av *Ulla Löfgren* (m) till justitieminister Thomas Bodström

Byggsförsäkring vid eget byggande

2004/05:1734 av *Ewa Thalén Finné* (m) till utbildnings- och kulturminister Leif Pagrotsky

Statens inflytande över privata bolag

2004/05:1735 av *Gunnar Andrén* (fp) till utbildnings- och kulturminister Leif Pagrotsky

Utlokaliseringen av Riksutställningar till Gotland

2004/05:1736 av *Göran Persson* i Simrishamn (s) till finansminister Pär Nuder

Fortsättning på ROT-avdraget

2004/05:1737 av *Gunnar Andrén* (fp) till finansminister Pär Nuder

Undantaget från skatteplikt för huvuddelägares aktier

2004/05:1738 av *Carina Adolfsson Elgestam* (s) till statsrådet Ulrica Messing

Stöd till småföretagare som drabbats av stormen Gudrun

2004/05:1739 av *Åsa Torstensson* (c) till statsrådet Ulrica Messing

Postservice för småföretagare och hushåll

2004/05:1740 av *Ewa Thalén Finné* (m) till statsrådet Morgan Johansson

Tobaksprevention

2004/05:1741 av *Anita Sidén* (m) till statsrådet Morgan Johansson

Ökningen av barndiabetes

2004/05:1742 av *Billy Gustafsson* (s) till statsrådet Lena Sommestad

Finansiering av svensk klimatmodellering

2004/05:1743 av *Ewa Björling* (m) till statsminister Göran Persson

Jämtins uttalande angående Israels barriär

2004/05:1744 av *Cristina Husmark Pehrsson* (m) till statsrådet Ylva Johansson

Vård i Europa

2004/05:1745 av *Magdalena Andersson* (m) till statsrådet Morgan Johansson

Ungdomars sommarjobb

Frågorna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 31 maj.

Anmälades att skriftliga svar på följande frågor inkommit

den 26 maj

2004/05:1621 av *Mariam Osman Sherifay* (s) till statsrådet Carin Jämtin
Etiopien och fredsavtalet

2004/05:1637 av *Birgitta Ohlsson* (fp) till statsrådet Carin Jämtin
Bistånd till Etiopien

2004/05:1638 av *Birgitta Ohlsson* (fp) till utrikesminister Laila Freivalds
Valfusk i Etiopien

2004/05:1639 av *Birgitta Ohlsson* (fp) till utrikesminister Laila Freivalds
Pressfriheten i Tunisien

2004/05:1647 av *Carl-Axel Roslund* (m) till utrikesminister Laila Freivalds
Taiwan

2004/05:1648 av *Jan Lindholm* (mp) till utrikesminister Laila Freivalds
UD:s arbete med försvunnen svensk

2004/05:1650 av *Rolf Olsson* (v) till utrikesminister Laila Freivalds
Dödsstraffet i USA

2004/05:1651 av *Sermin Özürküt* (v) till utrikesminister Laila Freivalds
Namnet på före detta jugoslaviska republiken Makedonien

Svaren redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll
tisdagen den 31 maj.

8 § Kammaren åtskildes kl. 11.45.

Förhandlingarna leddes
av förste vice talmannen från sammanträdets början till och med 3 §
anf. 30 (delvis) och
av talmannen därefter till sammanträdets slut.

Vid protokollet

ULF CHRISTOFFERSSON

/Monica Gustafson

Innehållsförteckning

1 § Meddelande om ändringar i kammarens sammanträdesplan.....	1
2 § Ändringar i skogsvårdslagen m.m.	1
Miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2004/05: MJU9	1
Anf. 1 CHRISTINA AXELSSON (s)	1
Anf. 2 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m)	2
Anf. 3 ANITA BRODÉN (fp).....	5
Anf. 4 BJÖRN VON DER ESCH (kd).....	7
Anf. 5 KJELL-ERIK KARLSSON (v).....	8
Anf. 6 JAN ANDERSSON (c).....	9
Anf. 7 ÅSA DOMEIJ (mp)	11
Anf. 8 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m) replik.....	13
Anf. 9 ÅSA DOMEIJ (mp) replik.....	13
Anf. 10 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m) replik.....	14
Anf. 11 ÅSA DOMEIJ (mp) replik.....	14
Anf. 12 ALF ERIKSSON (s)	15
Anf. 13 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m) replik.....	18
Anf. 14 ALF ERIKSSON (s) replik.....	18
Anf. 15 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m) replik.....	19
Anf. 16 ALF ERIKSSON (s) replik.....	19
Anf. 17 ANITA BRODÉN (fp) replik.....	20
Anf. 18 ALF ERIKSSON (s) replik.....	20
Anf. 19 ANITA BRODÉN (fp) replik.....	20
Anf. 20 ALF ERIKSSON (s) replik.....	21
Anf. 21 BJÖRN VON DER ESCH (kd) replik	21
Anf. 22 ALF ERIKSSON (s) replik.....	21
Anf. 23 BJÖRN VON DER ESCH (kd) replik	22
Anf. 24 ALF ERIKSSON (s) replik.....	22
Anf. 25 ANDERS G HÖGMARK (m)	22
Anf. 26 GUNNAR NORDMARK (fp)	24
Anf. 27 ÅSA DOMEIJ (mp)	25
Anf. 28 ALF ERIKSSON (s) replik.....	26
Anf. 29 ÅSA DOMEIJ (mp) replik.....	26
(Beslut skulle fattas den 1 juni.).....	26
3 § Ändringar i jordförvärvslagen	26
Bostadsutskottets betänkande 2004/05:BoU7	26
Anf. 30 EWA THALÉN FINNÉ (m)	26
Anf. 31 LARS TYSKLIND (fp).....	28
Anf. 32 DAN KIHLESTRÖM (kd)	30
Anf. 33 RIGMOR STENMARK (c)	32
Anf. 34 GUNNAR SANDBERG (s).....	34
Anf. 35 EWA THALÉN FINNÉ (m) replik.....	35
Anf. 36 GUNNAR SANDBERG (s) replik.....	35
Anf. 37 EWA THALÉN FINNÉ (m) replik.....	35
Anf. 38 GUNNAR SANDBERG (s) replik.....	36
Anf. 39 LARS TYSKLIND (fp) replik	36

Anf. 40 GUNNAR SANDBERG (s) replik	36	Prot. 2004/05:128
Anf. 41 LARS TYSKLIND (fp) replik	36	27 maj
Anf. 42 GUNNAR SANDBERG (s) replik	37	
Anf. 43 TALMANNEN	37	
Anf. 44 LARS TYSKLIND (fp) replik	37	
Anf. 45 RIGMOR STENMARK (c) replik	37	
Anf. 46 GUNNAR SANDBERG (s) replik	37	
Anf. 47 RIGMOR STENMARK (c) replik	38	
Anf. 48 GUNNAR SANDBERG (s) replik	38	
Anf. 49 OWE HELLBERG (v)	38	
(Beslut skulle fattas den 1 juni.)	39	
4 § Marknadsmisbruk.....	39	
Finansutskottets betänkande 2004/05:FiU27	39	
(Beslut skulle fattas den 1 juni.)	39	
5 § Bordläggning.....	39	
6 § Anmälan om frågor för skriftliga svar.....	40	
7 § Anmälan om skriftliga svar på frågor	41	
8 § Kammaren åtskildes kl. 11.45.....	41	